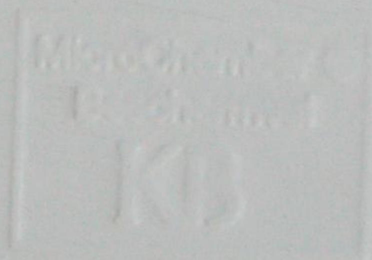
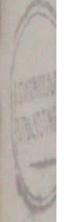

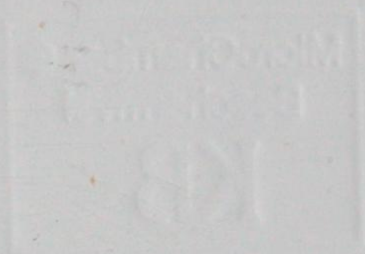

S. COSTERS
'EEUWIS de BOER,
en men Juffer
van Grevelinckhuyſen:

Op het Woordt,

't Krom-hout brandt ſoo wel als 't recht,
Als 't by de vyer ken komen.

Den jongſten Druk, van nieus overſien en verbetert.

Geſpeelt op d' Amſterdamſche Schouwburgh.

t' AMSTERDAM,
y Jacob Leſcaille, Boekverkooper op de Middeldam,
naaſt de Vismarkt, 1663.

PERSONAGIEN.

Theeuwis de Boer.
Ioncker Barent van Grevelinckhuyſen.
Ju*ffrou Meyken* van Grevelinckhuyſen.
Anne Kome Wouters Boerin.
Meeſter Bartelt een Advocaet.
Ian Soetelaer een Stal-meeſter.
Krijn de Ionckers Knecht.
Bely Iuffrouws Meyt.
Keesjen het Boeren Soontjen.
Twee Bedelaers.
D'Een. } Twee Sangers.
D'Ander. }
Rederijcker.
Twee Getuygen, Stom.

Teeuwes een Boer brengt eenig brant-hout op 't Toneel, met een bijl om dat te klooven, een weynigh gehouwen hebbende, roept hy zijn Soontjen aldus.

KEesje, Keesje op as een man, nou wel op mijn vaer.

Keesjen van binnen roept.

Wel. *Teeuw.* Hoor jet wel. *Kees.* Iae alree man, terstont ben ick klaer.

Theeuw. Nou dan 'k selt wel sien. Wijf hy wijf, benje al op,
Al rie 't gat uyt, schadt ick, eer den Icker zijn schoenen an het, isse haes-op,
Dorst ick het seggen 'k loof niet of se rijt snachts op kol;
'k Heb daer alsulcken Anne, se is soo blanck as een mol,
Se het een paer oogen in haer kop soo bruyn as een schellevis,
Met een neus, en de meer mient noch, datset selfis,
Daer by hetsen mont vanner ien oor totter aer,
En ooren as een vries varcken, die slingertse after teugen mekaer,
Asse quaet is, trouwen dat selden beurt, maer seven dagen inde weeck.

Anne singt.

VVie wil hoore singen, al watter is geschiet
Van een soo loesen boer-man, Die sijn vroutjen in dolen liet.

Teeuwis haer hoorende seyt voort.

De Nicker isser altijdt ontrent as icker van spreeck,
'k Hoorse al dunktme, liefelijk; seeker dat 's een keeltjen,
Saegjese nou eens grynsen dan sou je u eerst verwonderen van 't beeltjen,
Hoor by get dat is een stemmetjen as een mager varken,
Op me siel gorts 't is om een benaut hert wat te verstarken,
Dat selje beter gelooven alsse voor den dag komt en dat jese siet:

Daer komt den droes. *Anne komt uyt en seyt:*
Arme vaer daer staet hy en werckt dat hy swiet,
Laet ick liever wech gaen, want dat hy my vernam,
Smeet hy de bijl in 't hout en vatteme, 't is sulcken haen met een dubbelde kam,
En ick maecker niet veel werck of.

Anne gaet binnen, Teeuwis seyt.

Iae Anne ick noch al veul min.
Gans bloemer-harten hoe wispel-tuerigh setmen oock op een meyt sijn zin, (vleys,
Wat dochtje daer, was ick niet wel te degen begaen om
Doe ick so te marckt gingh, 'k hou jae 'k, maer mocht 'k nou een reys,
'k Soume soo niet weg werpen, dat vertrout me vry toe,
Ick prijs wat mooys, want 't kostme nou altemet wel een koe, (nocht aldermiest,
Datse so verbrant lelijck is, en dat machse niet lyen en
Sy is al goet schick jeloers, en een mensch is immers gien biest, (guyt.
Ionge, jonge, ick wed hy al weer slaept die besuchte

Teeuwis treet binnen, en seyt.

Iou leckertgen. *Kees. van binnen.* Och och mijn gouden vaertgen.

Teeuwes uyt.

Her, her dan, der uyt jou bengeltje. *Keesjen uyt komende seyt.*
Neen, neen, Pestelency neen. *Tee.* Iou guytjen is dat jou gebedt,
Her, her, lustig dan, alle ochtens heb ick hier sulken pret,
Dan leg ick iens met de moer over hoop, en dan iens met de meyt,
En dan ien reys mit jou, jou leckertjen, en ick hebje dickwils geseydt
Datje mit jou moer op sout staen sochtens heel vroo,
Maer neen, een luye aers, en een werm nest, die scheyen te noo, (geren,
Nu wel aen dan, deuse reys sie ickje noch deur de vin-
Maer soo 't weer beurt, sel ickje soo dapper om de ooren slingeren, Dat

Dat het je heugen ſel, verſtaeje dat wel lecker,
Sulcken eyntjen ſwieps, he, he, dat's ſulcken moyen wrecker,
Nou luſtigh dan. *Kees.* Wel hey ick bin immers al op.
The. Voort dan ſcherluyn. *Kees.* Wat paerden ſal ik dan ne- (men?
The. Maer de Ionge blaeu, met de bonte ruyn,
We moeten wat briet uyt komen, we varen alle daeg niet tot men Heer,
Paſtmen datje de ſtarten wel op ſteeckt, dat is jou eer,
Na de nieuwe ſnof, hoorje, met ien dray, met ien ſway, met ien krul mier (pier,
Gelijck jou buer-jonges doen, Claas, jonge Iaep, Ian
Die het een hachje van ien paert op te potſen, die is wel ſoo dreeps,
Ie bent niet ien ding ſindelijck, nou luſtig iens op zijn groot-ſcheeps. (gaer,
Kees. De bongt het maer ien yſer, maer de graeu hetſe alle-
Latewe de twie ien reys gaen ſlaen tegen mekaer,
En de blau loopt immers niet ien ding an de hangt.
The. Ick wil de bongt hebben, wat's hier, je hebt gien verſtangt.
Kees. Wel, wel begint hy dan op ſtraet te hincken, ſo hoeftjet my niet te wijten.
The. Kijck wijsheydt, hoe nae ſorgje dat hy zijn bienen ſou verſlijten, (binnen.
Hy ſel lang ſonger yſers loopen eerſe tot de knyen of
Kees. Aſwe ſo weyts uyt komen, ſelle de luy mienen dat wy van't hof binnen,
En juyſt ſel 't een Ioncker van Loſduynen weſen, en ien boer in zijn gat. ('s dat,
The. Luſtig dan dat gater deur, hou daer noch iens dat
Mit dat in de bogaert leyt, heb ick pas ſoo veel alſme paerden meugen trecken,
Iongetje Iongetje ja, benje al weg, ſoo mach icker ſelver me gaen decken
En ſtuwent nae de kunſt, en nae me ſin iens op de wagen,
'k Weet niet of ick het ten ierſten altemael ſel kennen dragen,

Acker-

Ackermenten dat weeght, om een hayr lap ick het wel weer neer,
Waer nou mijn Anne hier, die blauwe ſtarcke meer,
Byget ſe ken ſo wat doen, ſe is ſoo ſtarck as ien paertjen,
Lichtelijck ſchorten ſy al de reſt voor ien ſtaertjen,
En ick ſelder wel twie mael over moeten torſſen,
Dat was ien kleyn ſcheel, maer ick vrees me moye kleeren te bemorſſen, (ſien.
En ick bin ſoo ſindelijck dat icker gien vuyl aen mach

Teeuwis meent met het hout op te rijſen, en hy valt en ſeyt.

Bloemer-herten is dat vallen, ey men arm, elementen me
Peſtelency me bil, dunckme, is ſchier uyt het lit, (bien,
Dat ick oock by gans bloet.

Anne komt uyt en ſeyt.

Benedijſters wat is toch dit! (vallen?
Wel lieve Krijnen kint, wel lieve vaer hoe koomje te
The. Krijnen kind, he datje ſint Felten ſchent onder je allen,
Dat icket by gans bloet om me eer niet en liet,
'k Souje wat aers ſeggen. *Anne.* Wel kint ick en doetje niet, (noot.
Nou mijn Teewis Krijnen, nou mijn vaer ten is gien
The. Dat denck ick wel, kijck pruym, viel ick maer doodt,
Ie weet niet watje anme ſou verlieſen, dat ick ſturf:
Oy, oy, 'k moetme qualijck houwen, 't is ſulcken ſlechten ſlurf, (op de bien,
Oy me Anne, ja wel wat iſt nou, nou ben ick wel weer
Maer ick vil weer los in 't hol neêr lietjeme allien,
En wat raet Anne, 't hout moet evenwel op de wagen.
Anne. Was daer alle ding wel me, ik ſouter wel op dragen,
Maer lieve Krijnen kint dus te vallen, wis, wis, wis,
Gaet daer wat ſitten ruſten, mogelik of 't ſlus wat over is,
Ick ſel terwijl gaen ſchicken 't hout op het voer.

Anne ſet Teeuwis wat neer in een ſtoel, Teeuwis ſeyt aldus.

Ia, ja, miſſelijck is wonderlijck, ſoo ſoo men Moer,
Laet nou iens kijcken, hoe ſtarck datje bent, gans bloet Anne, (vermannen,
Gaet tweemael. *Anne.* Niet ien mijt, 'k ſelt ten ierſten wel
Hou

Hou jy je ſtil mijn vaer, waerje ſlechts uyt de ſmart.
The. Iae wel lieve Anne, hier ſit ick, de pijn ſlaetme ſchier an
By get Anne, dat ſou ikje niet konnen nae doen: ('t hert,
Anne hoorje wel, ſegt Keesjen dat hy hem moet drã
ſpoên, (ker bancken.
Wangt ick ſou evenwel garen te middag tot me Ionc-
Anne ingaende ſeyt. Wel. *Theeuwis blijft en ſeyt.*
Daer gaet Moer heen, dat heb ik al weg met me ranken,
Datſe me dat werck af neemt, ick had pas ſoo veel noot
an me bien,
As an men elleboog, an men bil, en an me knien:
Maer heb ick in me ſin voor de klock thien of elf, (ſelf
Of voor de middag in den Haeg te komen, ſo mach ick
Gaen ſtuwen me Wagen, ſy ſcheyender niet af, ick ſel
toch moeten alrie grawen,
Mijn volck weet aers met mekaer niet te doen as te wie-
wawen, (voort gaet,
Daerom moet icker ſelf by weſen, en ſien hoe 't werck
Anne, Kees, Neel, by gans kraft, datje de moort ſlaet,
Waer Nicker ſteeckje allegaer in ien gat, waer benje on-
trent? *Anne komt uyt en ſeyt.*
Hoe loopt hy dus tieren deſe herſelooſe vent,
Wat of zijn roepen en tieren nou weêr beduyt,
'k Sie wel watter of is, hy ſpeult de ſchavuyt,
Hoe ſier had toch de man ſtus zijn bien gedaen.
Teeuwis binnen zijnde, ſmijt Keesjen zijn Soon, Anne hoort dit, en ſeyt voort.
Hoort daer, 't viel hem ſo ſuer, ſo 't ſcheen allien te ſtaẽ,
Dat icker hiel in beducht was, maer hy loopter al weer
heen.
Keesje komt huylende uyt, Anne ſeyt.
Wat iſſer Keesje? *Kees.* 'k Vraeg me vaer of ick me ſel,
en hy ſeyt neen,
En hy hettet me giſter-avont immers noch belooſt.
Anne. Ie Vaer, Keesje, is ien recht breyneloos hooft.
Het hy je ſmeten? *Kees.* Iae, en hy ſmijt ſoo beſucht ſtijf.
Anne. 'k Loof niet of je vaer ſmijt om tijdt-verdrijf,

'k Weet niet wat we noch met die man ſellen gaen beginnen,
Hy wort ſoo gequelt van zijn eygen boſe ſinnen,
Och 't is alſulcken, wat wil ick je ſeggen, ſulcken ongalijcken man, (an,
Die een quaet hooft het ſeggeſe iſſer ſelver wel qualijck
Want hy moet ſijn qua kop, mienenſe ſelver dragen,
Maer 't wijf dat het met hem draegt is wel te beklagen,
Deuſe man is ſo op-loopent van ſinnen, hy wordt ſo quaet as ien baers, (verraers:
Maer ick mag dencken, haeſtige luy binnen weer gien
Hy drinckt weer niet droncken, met ien pot melck ken ick hem wel houwe,
Maer ien gebrek het hy, hy ſiet te bijſter gaern vrouwen,
En met ien diel hoeren ſou hy zijn leſte gelt verteeren,
Gelijck alſime al onſe bueren ſeggen, dat binnen luytjens met eeren, (laeckt het,
En Pier Neef wiſtet leſtent oock al, dat is ien man die
En raet hem of, maer wat iſt, al ſag ment, hy miſſaeckt het, (zijn keel,
Daerom geloof ick de luy beter as hem, al ſwoer hy by
Daer ſal hy nou nae den Haeg toe, en daer het hy de magere Neel, (niet ſat,
Die Truy Ieroens, die Frieſſche Fem, die wordt hy
Dan noch Scheele Lijs, dat is alſulcken vel met ien gat,
Neen ſeeker, hy ſelme allien niet nae den Haeg, dat ſweer
Ik ſelme, of jy ſelt me, laet ſien ook, dat begeer ik, (ik,
Al ſou hy ſoo quaet worden, dat ik wel wiſt dat hy me ſou vernielen, (hielen,
Hoor jyt wel Keesje, paſt datje je Vaer ſtaeg bent op zin
En wetet my te ſeggen waer dat hy al gaet,
Daer en leyt niet aen, al wordt hy altemet al iensjens quaet,
Blijft gy al by hem die rechte vuyle ſchalck.

Theeuwis komt uyt, en ſeyt.

Kees, Kees, hier Kees, waer binje huyle-balck,
Nou je ſelt me, knap je ſelt me, al je beſt gaet ſitten op het hout,

Maer

Maer paſtme datje vroet bint, weeſt me je levẽ niet ſtout,
Dit grijnſertjen , waerom mach dit leckertjen toch
pruylen. ('t huylen,
Anne. Nou Krijnen kint maeckt de Iongen toch niet an
Laet hy toch ien reys mit je varen nae den Haeg ,
Hy hetter zijn leven niet geweeſt, daerom is hy ſo graeg,
En 't is nu oock Vaſtel-avont , hy krijgt licht wat van
men Ionckers tafel.
De iene warme pankoeck, of d'are leckere wafel ,
Om dees tijdt 's jaers hebẽbſe toch in ſtee ſulkẽ geſnor.
The. Wel laet hy me varen, maer ick wil gien geknor
Noch gien gepreutel onger weeg van de Lecker verdra-
gen , (klagen,
Kees. Neen ick ſel niet , en ſooſe tot me Ioncker over me
Laet ick dan van me leven nergens meer mee gaen.
The. Wel an dan , maer datje mient dat potten en pannen
daer al ree ſtaen
Om pankoecken te backen , neen ſeker , 't is daer al
kael, , Hof , (of,
'k Hebber iens geweeſt, doe liepter ſoo beſuckt ſchrael,,
Dat ick hongerich van tafel ging , 't iſſer nergens na ſoo
bongt , (mongt ,
Se komen daer mit ien lecker beetjen ontwervele je de
't Het niet te beduyen , dan vrageſe je noch , ſmaeckt
dat niet wel , (Hel ,
En 't mach een Boer ſoo veel helpen , als een Boef inde
Nou as ien man na de Wage, hoe ſieje toch ſoo grijſelijk.
Hadieu Anne. *Anne.* Hadieu Krijnen Kijnt, wangert
wijſelijck , (dwingen,
Ick machme te vreen ſtellen, waer me wil ik de dwaes, ,
Nou wel terwijl Neel uyt is , ſoo moet ick de Kaes , ,
wringen , (hoeven,
Ick bin ſoo wat verkleumt , 'k ſou wel altijt wangten
Maer ik bin puntich genoeg Moer, al ſingen de Boeven,
Anne Kome VVouters ſe wringt de Kaes met wangten ,
Die maer van de ontyge zijn, dat binnen haer beſte klangten.
Neen ſeker, ick bin ſoo klaer, 'k ſou wel yemant durven
tarten.

De

De tweede uyt-komſt , van 't Eerſte deel , is Krijn , Bely , en men Vrou van Grevelinckhuyſen.

Bely ſeyt.

ME-vrou hoe kenje je oock houwe, wat hebje bygut
oock parten,
Me Ioncker mient al waers, hy wort ſeker hoe langer
hoe grover. (over,
Vrou. Hy en iſſer niet te veel, Bely, maer hy ſchieter pas
Hoe dat ick hem langer heb, hoe dat hyme meer teugen
wort. (broers geſchort,
Bely. Ick hoor wel was hy doot, en hadden hem vier ſelle-
De blyſte nae me dunckt, Vrou, die ſouwen voor aen
gaen. (mocht aenſlaen,
Vrou. 'k Kenme niet verſinnen waerom ick de vent toch
Sulcken Deen, mal, of altijdt nergens nae de ſneechſte
van ſen vriende,
En dat meer is, hy is op 't tiende deel nae ſoo rijck niet
als ick miende,
Soo dat ick heel bedrogen ben, en om ſijn goetjen waſt
dat ick hem nam. (lam,
Bely. Maer Vrou namje oock om 't goet ſulcken Ian-achter-
Sulcken plompen drent, een menſch ſoo bot en onbe-
ſchoft, (is men meeſt bekoft,
Sulken futſelaer, dat en had ick niet gedaen, aen 't vleys
Sulcken hennetaſter, 'k weet niet waer by dat ick beſt
ſijn geſemel lijck,
Maer ſeker een menſchen ſin, Vrou, is een menſchen he-
melrijck,
Neen moer, over rijck over al, ick wil wat in 't oogh.
Vrou. Hy ſou haeſt mans genoegh weſen, maer hy is te be-
ſeten droog, (ſtil,
Komt hy t'huys hy ſpreekt niet, gaet hy uyt, hy ſwijght
'k Loof nau dat hy ſpreeken ſou, alwaert dat hy over me
vil, ſijn tred,
Altijdt ſiet hy even bang, nimmermeer gaet hy eens uyt
En dat noch 't meeſte is, nimmermeer komt hy eens
lacchende te bed, Iae

Iae 't is hem nau de pijne waert dat hy me iens over zy
ſou toe loncken,
Maer hy keert me ſijn aers toe, en gaet liggen roncken:
't Moeyt me altemet wel, dat ick dus me jonge leven
moet verſlijten.
Bely. By get Vrou, waſt me man, ick ſou 't hem by elck een
verwijten, (ven,
Den hemel wil me ſlechts mit ſulcken man niet bedroe-
Of ick ſou aers mee wel gaen ſeggen mit de boeven,
Trouwen in 't hoy, dat 's moy,
Maer trouwen inde kerck, dat 's eeuwig werck.
Vrou. Ia meysje, je weet noch niet hoe 't hylicken een menſch
komt verlacken,
't Komt ſoo ſchielick aen lieve kint als het kacken.
'k Waer me wel ſoo wijs doen 'k iens jaers te vryen waer,
'k En docht niet dan nae vreughd', en niet nae dit lyen
ſwaer: (tot een wijf,
Neen ick moet een man hebben, ſeyd ick, die me maeckt
En nou icker een heb, ben ick al weeu by zijn levende
lijf, (dat ick giſten.
Maer doe 'k hylicken ſou, was dat trouwens, 't minſte
Be. 't Was wel goet vrou, dat ſommige luy vã je noot wiſtẽ,
Daer zijn ſeker noch goe mannen, dier over de heyme-
lijcke armen,
Uyt naeckte liefde nae de gouwe werelt noch ontfarmẽ.
Maer vrou hoe kenje ſulcken menſch noch liefde be-
toonen, (kroonen;
'k Sou hem ſeecker met oenes kolf altemet koning
En de luy ſouwender om lacchen, als ſy 't al quamen te
weten. (ſmeten?
Vrou. Maer Bely, wat ſouwen de luy ſeggen, datwe mekaer
Dat 's onder de rijcke luy ſoo geen manier.
Be. Over manier over al, 'k ſou me leven met ſulcken ſtier,
Waer ick in jou ſtee, Vrou, ſoo luſte-loos niet brengen
deur, (mijn leven voor de keur:
Ick bin de meyt, en jy bint nu de vrou, maer 'k neem
Want al binje rijck jy bent gevangen, maer ick ben vry al
ben ick pover.
Ick

Vro. Ick ben met de droes geſcheept, en ick moeter me over:
Patiencie per fors, wie weet waer voor dat het goet, ,is,
't Is by proviſie qua noegh, dat hy ſoo bijſter onſoet, , is
Alſo wel s'nachts als daaghs. want of ick by hem, dan of ick by jou ſlaep
Daer is niet veel keur aen.

Krijn komt uit en ſeydt,

Bely Bely, waer benje woudt-aep.
Hey hoorje niet Bely, waer ofſe ergens is om een hoeck.
Vro. Wat 's hier nu weer? *Krijn.* Vrou, meyt, d'een met d'aer is t'ſoeck, (of,
Modde van gompe Bely, peſtelenſy, daer koom ick kael
Vro. Onbeſchoften Reeckel, hoe is hy toch dus bot en grof,
Siet hem nou iens ſtaen of hy gien vijf kan tellen. (quellen,
Bely. Soo neemt hy me altijdt met ien diel toe-namen te
Dan bin ick ien modde, dan bin ick ien varcken, en dan bin ick ien meer.
Vro. Nou wat iſſer te doen?
Krijn. O bloet, maer vrou, mijn Heer,
Me Ionker Vrou, mijn Ioncker ſegh ick y got.
Vro. Wat is je Ioncker, hoe ſtaje dus, benje ſot,
Of geckje mit me, hoe ſal ick het verſtaen:
Swijgt Bely. *Be.* Aşje maer om kijckt vrou ſoo dreygt hy me te ſlaen.
Vro. Dat hy dat maer iens docht, nou wel wat is je jonker?
Kr. Wat ſou hy weſen, hy is quaet datje hem in 't doncker
Alleen nae zijn kleeren en zijn goet ſoo laet ſoeken, (ke,
Hy weetſe nergens te vinden, daerom begint hy te vloe-
Dan wil hy zijn couſen, dan zijn laerſen, dan iſt dit, dan
Nou krijg ick een oorwangt, dan een voet in me gat, (dat,
En wat weet ick van zijn kleeren, waerom geeft hy me ſlagen. mee gaet jagen,
Vrou. Wat klieren nou? *Krijn.* Sijn ouwe klieren, daer hy
Hy wil enkel te velt, en om een Haes te betrapen.
Vrou. Ick docht ſeecker dat hy al den dagh ſou hebben blijven liggen ſlapen,

Wel

Wel hoe ſchiet hem dat ſoo ſchielijck in ſijn ſin,
Die lichtigen hont, hy klaegt immers dat hy niet ien vin
Noch ien lidt an zijn lijf kan reppẽ, hy hout hem vry ſtil.
Krijn. Wat hy reppen kan of niet, zijn tong het hy hiel wel tot ſijn wil, (mijn kop,
En zijn hangden oock wel, dat verneem ick altemet op
Hy gafme daer terſtont noch ien averechſe klop,
Was dat met ien lamme hangt, ſo ſpeelter de nicker me,
Nou gaet by hem Bely. *Vrou.* Wat ſouwer Bely doen?
Krijn. Maer dat icker de,
En ſoecken zijn klieren diemen nergens kan vindén.
Bely. 't Is waer Hanne je loopt al ſoecken as de blinden,
Ie ſout je oogen in de handt nemen, en kijcken door de gaten. (bepraten,
Vrou. Blijft jy hier Bely, laet ick gaen, ick weet hem noch te
't Schijnt datwe toch allegaer moeten de murch-looſe
De Vrou gaet binnen, Krijn ſeyt. (ſchonck vreeſen.
Dat jy by hem quamt moer, jou hooft ſou honck weſen,
Bloemer-helten hy tiert ſoo, dien beſuchten uyl,
Mijn Vrou ſiet toe, ſy krijgt oock wel goe koop een vuyſt op haer muyl, (ken,
Hy het me ſoo beſucht gepewlet, ten is niet om te ſpre-
En om ien hair Bely ſou ick het aen jou weer wreken,
Had ickje by me ſolen maer ergens om een hoek allien.
Bely. Ie bint al ſulcken ſoetert, nou, nou, je moet ſoo ſuer niet ſien,
Nou as ien man, lach iens, en kom volgewe me Vrou alle
En helpewe den drent, je Heerſchap in 't gerey. (bey,

P A V S E.

D'Eerſte uytkomſt, van 't tvveede Deel, is Ioncker Beerent, en Krijn: den Ioncker ſeyt als volght.

WEn ich ſoe toe, mit by mir ſelben go ſpeculieren,
Deſſe butte Hollanieren duen mit alle hun hentieren,
Ken ich mir gaer qualichen vom lacchen ontholden,
't Let wenſe op voedet waren von dem zou in wouſte wolden,
Doſe hun dogen mit geyn cortoyſch minſch reddede, by de melementen

Sint

Sint mijnder zielen hesselicke plompe venten,
Went eyn Ioncker wie ich bin van olden geslechten,
En statelijcken Adel wettense je nit tho achten,
Wien schruer wien kofkeerl en diergelijcken,
Wemen in desse stede gros achtet, om holdt te rijcken
Voor aensienelijck persoonen, on dat is gar nerrisch,
Mo wentse verstendigh weeren, en nie soo nerrisch,
Se sollen reverentiallich om mit Cortosy erbieden,
Ontsach haben vom den Ioncker, mee neyt, 't sint lieden
Von gheringer condicion, die wie den Esopus hoon
Eyn ordonnant in den drech hoop vinden on hun min-
steyn oon,
Wie en enich gersten Cueren, lijcket soo desse Hollanie-
ren estimieren, (tieren,
Geringe Schifluyden boven den Ioncker van vier quar-
Wat segstu Krijn? *Krijn.* Ick mach ja seggen, en vragen
wat hy seyt. (of 't oock weyt,
Ion. Du Krijn huer i nie? *Krijn.* Ia ick Heerschop, je vraecht
En of oock onweer in Zee is, doeje niet mijn Heer.
Ion. Den stuerten sueck rueren. *Krijn.* Ia ja begintje al weer.
Ion. Wo sint dijn sinnen? *Krijn.* Mijn gedachten waren gin-
derdeel.
Ion. Men sellet dijn mit eyn geffel loffen in gin hinderdeel,
Eyer du plomphausen des dincx sellet geweer worden.
Krijn. 'k Weet seecker niet hoe me gedachten daer soo
deur mekaer snorden, (vraegden.
'k Heb niet een ding verstaen Heerschap, van datje me
Ion. Ia Krijn dat 's om dat dijn mijn redden ny en behaeg-
den, (Ioncker.
Ick vrooge dijn, wet herlicher is eyn Schiffer wy eyn
Kr. Ick en weet niet heerschap, de vraech is al wat doncker.
Ion. Du meeren rier wet i den toe den vreege geyn ent-
woort.
Kr. Neen ick seker, want daer toe al mans verstant hoort,
En dat en heb ick niet, ist aers waer datje altijdt seght.
Ion. Du grueve Keerl, 't is goor billich da men dijn begeckt,
Wet i jo das nie, hatstu dat entwoort nie gereet;

Krijn.

Kr. Laetje dat niet nieu doen, 'k ſeg noch al, dat ick het niet
En weet jyt, ſoo ſeghtet mijn iens in jou tael, (en weet,
Ion. Ia dem Ioncker. *Krijn.* Ia y *par dariere* ſeyt de Wael,
De Ioncker mochter na weſen. *Ion.* Wat hatſtou do vue
gebrummel,
Je ſelle niet ſwigen ier ich dy wet op dem bech trummel,
Du ner, ſully twyfelen wie vom twey eder,
Me te echten is eyn enkel Schif-Keerl wie eyn Her,
Eddel gebooren und van olden ſtam,
Wiens twelfſten Oltvedder do myn geſlecht heer quam,
Had weſen den Eerweerdigen Biſſchof van Paderborn.
Krijn. Sijn twaelfde Beſtemoer, argo een Hoer, waer halen-
ſe uyt een horn,
Daerſe de eeldom van rekenen van haer geſlacht,
Mijn vaer(Heerſchap) pleegh Wijngaerde te ſnoeyen by
nacht, (ſten.
Ick bin oock aen geen boom gepiſt, houtme dat ten be-
Ion. 't Hecke dijn tho hans op den ſmoel, dat i mit bey de
handen do na teſten,
Want ik gaer caleriſch nu vergramme my metter veert.
Kr. De Knoeten bennen oock te beſucht ras op haer Peert.
Ion. Elementiſſchen bedder, he wen i den ſmoel nie en holt.
Kr. Iaeck, jaeck, byget wel jaeck, 'k hebt mijn leven ſoo
niet verknolt. (mue,
Ion. Wen yt endermool verkaerve, und my den kof maeckt
Werd ich dyn op ender wijſe ſmitten mit den lengẽ rue,
Dat's ten hueſen her uyt jagen, wie gevollet dijn dat,
De bruet krumer ſtecken dijn, du vrette dijn an mijn
diſch tho ſat, (yen.
Mo ich ſel dijn den portionen ſoo een wenſchen beſnoe-
Ioncker Barent gaet binnen, Krijn blijft buyten, en ſeydt.
Soo ſeecker, 't mocht ſoo luttick vallen, waer ſou ick
van groeyen,
Om de waerheydt te ſeggen, 't loopter al ree ſchrael
enoch of,
't Is tot onſent nummermeer iens open Hof,
En wil hy noch al mee ſeggen van zijn gekoock?

Daer

Daer en mach ſeker aers niet uyt as de roock:
Praet hy noch al mee van zijn taeffel, wat brabbelt hy ?
Seven dagen in de weeck ſchaft hy water en bry ,
En die vervult wel den mingelens pot vol elck ,
Doch trouwen ſonger botter, of ſonger melck ,
Wy eten of wy wel te degen pover waren ,
We mogender lijf en ziel me t'ſamen houwen , maer vet me over garen
Dat en loof ick me leven niet, of de Kaart is vals.

De tvveede uytkomſt, van 't tvveede Deel is Bely , Krijn , Ioncker, en Iuffrou. Bely ſeyt eerſt, als volcht :

WEl Vryer wat praetje al, hebje den baas aen den hals ,
Wel lieve Krijn hoe hebjet dus verkerft ?
Al je beſt me Ioncker nae, maeckt datje gena verwerft ,
Want hy praet hiel ſterck, dat hy je wil laten gaen.
Krijn. Dat mach hy ſoo ſeggen , dan hy ſal hem wel weer beraen. (te vangen.
Bel. Beraen ſeker, om de waerheyt te ſeggen, an jou is wat
Krijn. Ia wel, en an jou, met je blauwe hangende wangen,
'k Weet ſeker niet hoeſe tot onſent na ſulcken morſigen ſlet vragen ,
Iou lelijcke pry, men ſou kinderen met jou te bed jagen,
Alje beſt nae Enckhuyſen , en verhuertje voor een keet,, meyt.
Bel. Of hy me dat verwijt, dan of hy me niet ien beet,, ſeyt,
Ick paſſer niet op, vaer jy kenme deeren niet ,
Noch alje ſnappen en kaken raecken aen me kouwe kleeren niet , (hiele ſtadt wel,
Ben ick de mooyſte niet, ik ben deugdelijk, dat weet die
En haeſt dat ick ſoo mooy ben as jy , verſtaetje dat wel,
Ia wel kijckt toch hier een reys, deſe goelijcke vaer .
Iy en Lijsjen waer is Ian, waert even juyſt een paer ,
Ia wel jy bent me ien fatſoentjen, ja wel lieve Krijn ,
Van ſulcke mannen as jy , gater net twaelf in ien dozijn,
En die wat nau dong, kreeg'er wel een toe op den hoop,
Dan 't ſou weſen, hoe meer om 't gelt, hoe quader koop.
Krijn. Wel wat brabbelt me deſe meer, en beſuchte teef.

Om

Om de waerheydt te ſeggen, je bent oock duer genoeg
te geef,
Laetwe mekaer de hangt vry geven en ſingen al ſchoon
al ſchoon, (beyts loon.
Die ons twee de koſt geeft onthout ons niet van ons ar-
*Be.*Hola dat ſchut ik, en dan noch altemet een eerlijk kleet.
Krijn. Een eerlijck kleet toch, dat waer aen jou recht wel
beſteet,
Want je bint ſoo beroyt, 't hangt niet dan van lappen an
mekaer, (klaer,
Hier buyten lijcket wat, maer onger iſt nergens nae ſoo
't Is met jou recht op ſijn kalen adels dier ſoo wat nau-
wetges bedropen, (vol knopen,
Buyten een proveretgen een leurtgen, en onger 't hembt
Of met een blauwe draet t'ſamen geregen excelent op
zijn Hoofs:
'k Verſinme Bely, 'k wil ſeggen, op zijn groofs,
Gelijck wy hier leven ſoo wel de jongen as de ou,
Soo wel de meyt as de knecht, de meeſter as de vrou.
Ioncker Barent komt uyt, Krijn hem ſiende ſeyt voort.
Me Ioncker Bely, me Ioncker of we hem daer haeſt ver-
namen.
Ion. Krijn komdy her, on Bely goe by dijn Matamme,
Krijn wen ji ein fijn geſel wil weſen, ſoo had ich dijn wol
geſint,
On weerde dijn licke vuldoen wie mijn ſelfs kint,
On jy ſol deelhaftich weſen van al mijne hoven,
En wen ich nie kinderen krijge werd ick dijn begoven
Mit einen herlichen bruyloft feeſt, wen y in mijn hous
komt te trouwen. (houwen.
Krijn. Dat ſegje wel Ioncker, maer je ſeltet niet lang ont-
Ion. Neyn mijnder zielen, dijn dienſt ſol dy wel werden
vergolden, (holden,
Nu Krijn van deſſen ſtunde wol ich eyn goeden diſch
En ſchaffen hupſche heſp met wurſt, nae der olde wijſe,
Ein hinderdeel vom ſwijn geſode keerls ſpijſe,
En ick werdet den lant-lieden wedder recht-ſchaffend
duen betſalen,

Nu tou dan Krijn, geyt ons de honden halen,
Wy wollen hen to jachte uyt om etwas to vangen.
Krijn. Alree man, daer toe heb ick louter verlangen.

Den Ioncker en Krijn gaen binnen, de Vrou en Bely komen uyt, en ſien Krijn gaen: Bely ſeyt.

Iae y Vrouw, maer Krijn dunckt me gaet daer uyt.
Vrou. Waer heen toch? hoe nae maeckt hy hem t'ſoeck, dat arge kruyt.
Bely. Neen, me Ioncker dunckt me, dat hem ergens ſtuert.
Krijn, Krijn, Krijn. *Krijn.* Iae ick gae hier by eens inde buert,
Om een hont of twee te leenen, we ſellen gaen jagen.
Bely. Paſt dat jet niet en liegt, me vrou ſelt meeſter vragen,
Iou rechte plompert. *Ion.* Ie benne noch veel plomper.
Matamme ben yi do, kum hier min herts lieve Ionfer.
Wen ich dijn ſage verheuget hem mijn geyſt.
Vrou. Mijn lief die mijn meer als nae waerde liefd bewijſt,
Ick ben een ſlavinne om u te dienen geboren.
Bely. Die niet doof is, wat moet die al hooren:
Nou iſt liefje, troosje, mijn hart, mijn moer,
En flus mochtet wel weſen Kats hoer.
Dat volcks liefd is altijdt niet langduerig,
Den Baes verandert haeſt, en Vrou is ſoo wiſpeltuerig
Datſe niet ſchielick mal ſel worden, de beſuchte meer
Kijk toch, dat 's ſeker een groenigheydt van men Heer
Wel, wel, van waer komt me Ionker toch deſe vreucht
Die 't weten mocht, 'k wed het me vrou niet en heucht
Dat mijn Meeſter haer met ſoo veel geteuls porden,
Wel wat ſal hier weſen, ſou deſe man wel ſpeuls worden
Wel Meeſter, as je lacht, ſoo lacchen al je kleeren.
Vrou. Neen lief, terwijl dat ſulcx is u begeeren,
En wil ick u niet tegen-ſtaen, maer doet u ſin en luſt.
Ionc. Io wen ich to huys come mijn Ionfer, dus hollet dijn ruſt, (doen
To hans ben ich gaer melancoliſch, on weten jo nie te
Dan den droeven geyſt etwes te recrieren in 't groen,
Derhalben werd ich mit dem Krijn van kurtswijl goet tyen ter jacht. *Vrou*

Vrou. Mijn lief, mijn dunckt je bent niets te wel bedacht,
Ick bidde wilt toch beter op u gesontheydt letten.
Ion. Mijnder zielen, ja wy haben jo to hans nie wel te vrettẽ
Daerom bin ich geresolfiert den haes een wenschen te temtieren.
Vrou. Wat noot wast mijn lief wistje je selven wat te vieren,
Maer den yver en grooten lust dieje heb in 't jagen,
Doetje noch na kleeren noch na gesontheydt vragen,
Maerje siet niet an, je treet door dick door dun,
'k En seg dit niet om dat ick u de lust wan gun,
Maer ik wenschten wel dat gy 't op naemt met gemack.
Krijn komt uyt met eenige honden, en seyt tegens Bely.
Waar pestelency Bely is ons ouwe Brack?
Bely. Blijft wat staen, neen de honden selje wel vinnen,
Ion. Herts liebe wybelijn, ruste dijn sinnen,
Ich ben Grevelinck-housen van kints been aen-gewent das soo te doen,
By dem Elementen mijn mut tunt jo keyn exercitions,
Den bludigen urluch het jo mirh das wol geliert.
Krijn. 't Is bijster inde krijg, het hy sijn leven wel geviert,
Dat hy daer van roemt, neen seecker, hy mach wel swijgen,
Een deel hasen geloof ick is hy wel gewent an 't spit te rijgen,
Maer van 's Landts vyanden reeg hyer zijn leven niet ien.
Trouwen dat komt aers by, want hy het se zijn leven niet gesien.
Een Edelman seytmen, wast tegen de krijg op, as ien os tegen de bijl: (mijl,
Maer dese man hout garen een borst-weering van een
Dan is hy immers wel schoot-vry, hy seeckers en zijns gelijcken, (swijken,
't Bennen krijghs-luy in 't velt, die niet schielijck be-
Acht er een haes, die vreesachtig begint voor haer honden gebaer te loopen.
Ion. Wo blijft Krijn? *Kr.* Ick ben doende met de honden aen mekaer te knopen.

Ionc. Nu dan Matamme, zijt man lustigh, wy goen te gaer
Hen uyt to Iacht. *Krijn.* De ouwe jager dat was zijn vaer.
Hy sou wel een haes volgen, dat het hem zijn lamme gat
maer toe liet.
Bely. Niet waer, hy is soo radt als een vogeltjen dat koe
hiet, (beyen?
Wel wanneer raeckje noch voort: wel wat is dit voor
Kr. Twee goe liefs, meysje, en kennen soo haest niet scheyen.
Bely. Hy pleegh Me-vrou immers altijt een soentje voor
haer loon te langen.
Krijn. Geen ding met der haest, Bely, dan vloon te vangen,
Hoe nae machje de vrientschap niet lyen van meester en
vrou,
Ick denck datje mient dattet beter besteet was aen jou,
Of seghme, hoe komtet, datje ons nu dus voort,, stuwt,
Is hier ergens een Pol die vast nae de poort,, guwt?
Bely. O ja we souwen bancken, en setten de tafel met be-
tielen,, dicht.
Krijn. Dat beurt altemet wel; soo haest mijn Ioncker sijn
hielen,, licht.
Bely. Wis, ja we souwe bruyloft houwen waerje maer uyt.
Kr. Hoe nae sou jy Speulnoot wesen, en Me-vrou de Bruyt.
Ioncker Berent komt by Krijn, als sijn Vrou binnen gaet, en seyt.
Benje dan tenemael veerdigh Krijn?
Krijn. Hier nou mijn beesje,
Moytjes dan sit op ereys, her om dat is een geesje,
Iget me Ioncker hoe willewe 't velt nu oock boenen.
Ion. Iae Krijn geswint kueft dijn voeten een paer nie schoe-
Ie selle lustich moeten lossen den Haes achter heer. (nen,
Krijn. Dats recht werck me Ioncker dat ick begeer, (stoft,
'k Weet niet waerom datje op 't jagen dus verbruyt,,
'k Sel byget loopen of ik een been om een duyt,, koft,
Ick doe toch niet no'or dan dat ick t'huys sit en suf.
Ionc. 't Let dat i luem benne Krijn en gans duf,
Moer i benne gaer lustich wen i kueme inde locht.
Krijn. Ick ben te bijster garen alle dagen inde bocht,
Me Ioncker sellewe 't west-eyndt uyt?

Ionc. Neyn by noorden twoldt,
Doo wet ich dat den haes mit ſtigen hem ontholdt,
En habbet heurt van mijn olde bekende,
Derhalben om mit geyn ydele henden,
Wedder thous tho keumen go ich do to Iacht.
Krijn. Daer haes, je ſelt bedrogen weſen ſo ick acht,
Want het daer al te ſeer geſchrobt wordt ſnachts van de boeren,
En by daegh bender de kodde-beyers die der op loeren,
En 't is in de klinge buytens tijts, we worden lichtelijck bekeurt.
Ionc. Eynder van adel wie ich doe mit niet en verbeurt,
Des en bekommere i dijn da mit niet ſuns,
Ich goe deſſen wege tou.
De Ioncker gaet binnen, Krijn blijft, ende ſeyt aldus.
't Ruyckt hier al wat vuns,
Her achter jou reekel, me neus is noch niet wel verſtaelt,
Houdt toe je beurs vry, 't lach is hier al betaelt,
Wat ien Heerſchap heb ick, hy mach gien ſont doen, hy is mal geboren,
Mit ien Ey hebjem gewonnen, en met ien Appel weer verloren,
Hy ſelſe daer ſoo drapen had hy maer wat varſch Zout,
Dat hyer achter op de ſteert leyde, en riep dan hout, hout,
Loopt niet wech, wacht wat, 'k ſelje komen ſlaen,
Al de Haſen diewe vangen, ſou ick wel durven aen me vingers braen,
Met deſe Hongden, Fobert ja je bent me ien vrient,
Al deſe Hongden hebben we hier en daer noch gelient,
Tot onſent ſchiet ſoo veel niet over dat we ſouwen
Een Hongt of twie tot de eele Iacht onderhouwen:
Nou ick mach dit ingaen, mogelijck of hy een Koe voor een Haes vangt.

De derde uytkomst, van 't tweede Deel, is Theeuwis, Iuffrou, Beely, en Keesje.

Theeuwis alleen zijnde, seyt:

DIt Haachje is recht een Vastelavents, en een Sinter Claes langt,
'k Weet niet hoeder van op-snappers sulken geswarm is,
't Isser alle Sondage bruyloft, en voort alle de heele weeck deur kermis,
Ionge blijfje daer an de after poort by de wagen,
Ick sel veur an 't Ionckers Huys gaen vragen,
Offe terstont 't Hout willen komen helpen inde schuer.

De Iuffrou kijckt boven uyt, den Boer Theeuwis haer siende, seyt voort.

Ke daer, ke daer de Iuffer, offe wel siet hoe ik na'er tuer,
'k Acht neense, 'k selme houwen of ick niet merckte datse me sag, (gen mach,
En praten soo wat drollichs, datmen beter doen als seg-
Se mach toch wel hooren, daerom wil ick wat toe-treen, als een man, (An.
Se selt haer niet belgen, al loopter wat onger van Sint
De kleeren maken de man, diese het die trecktse an.
Diem' by gort by sulcken Iuffer iens mocht verwarmen,
En hebbense een reys een gantsche winterse nacht in sijn armen, (wat,
'k Hebber moet toe, se sou seggen de Boeren weten ook
Wy sitten tot onsent daer in sulken besuckten rook gat,
So datter mijn wijf uytsiet als een berookte lieve Vrou,
Daerom staetse me niet an, maer me dunckt dat ick wel sou
Goet koop in sulcken Ste-Iuffer krijgen behagen,
Mocht icker een korte wijl by haer zijn, 'k verteerde mijn ros en wagen.

Iuffrou haelt haer hooft in, en roept van binnen aldus.

Bely gaet stracx heen, en laet den Huysman komen,, an,
't Schijnt dat hy hier driegt te kloppen met schroomen,,
En wijst hem terstont hier boven op mijn Kamer. (an,

The.

The. Mooy ten quam van ſijn leven noyt bequamer,
Hoe avontuers raecktmen altemet met ſijn naers inde rammeling, (meling,
De Meyt duncktme maeckt daer binnen vry wat ſam-
Hoe vaertet beſte Kijnt, wil de deur niet open.

Bely binnen zijnde ſeyt.

Se klemt ſoo Teeuwis, je ſeltſe van buyten op moeten loopen, (ſe Moer,
Ik kenſe niet nae me trecken. *The.*'t Is waer hangdeloo-
Sta ruym dan, hoorje, hou daer me leytſe op de vloer,
Hou daer dan, peſtilency daer leg ick. *Bely.* Iuyſt ſoo ick het ſtemde. (de,
The. Wel hey Meyt, ik docht dat de deur ſoo beſeten klem-
Dat ickſe niet op gekregen ſou hebben met den eerſten
Bely. Hebje je ſlechs gien ſier gedaen? (ſtoot.
The. Neen niet ien ding, 'k heb gien noot,
Knap as ien Meyt, waer is ſober ſtaetjen,
Krijn wil ick ſeggen, dat arge maetjen,
Hy moſt nae achteren daer ſtaet me Wagen voor de poort te loſſen, (ſen,
Word je ſtekelig Meyt, kom an, willewe een reys boſ-
Luſtig wie de harſte kop het, jy of ick om een vaen.
Bely. Nou je wagen ſel wel leeg worden, laetje mallen maer ſtaen,
En gaet boven by me Vrou, ſe ſelje betalen.
The. Dat gelt ſel ick op ien aer tijdt wel iens komen halen,
Segt heur gendag Meysje, en me Ioncker me.
Bely. Me Vrou is allien t'huys, me Ioncker is niet in ſtee,
Hy is mit Krijn flus etegen op de Iacht,
Dus gaet by me Vrou, dieje allien ſit en verwacht,
Seecker gaet by haer Teeuwis, ſe hedje'noodig gebrek.
The. Dat ken ik wel deyncken, hoe nae ſchort haer een gek,
En dat ick die weſen ſou, 'k en durf niet waeraftighjens.
Bely. Se ſelje niet bijten, wat binje voor ien mens,
Se ſel quaet weſen komje niet, hoe ſtaje dus houten.
The. Liever as datſe kijven ſou, wil ick me noch wat verſtouten,

En gaen byer, maer ick bin lijckewel al wat beschaemt.
Bely. Dat denck ick wel, je bint voor ien beschaemt gasjen vernaemt,
Nou as ien Man naer bovenen, me Vrou mocht dencken wat hier te sarren was.
The. Wat ick sie ook liever een Vrou in 't Hemt, als ien Ruyter in 't Harrenas.

Den Boer Theeuwis gaet met Bely binnen, Keesjen komt en seyt.

Wel waer mach me Vaer toch blijven,
Hy weet wel dat die Peerden hier staen en verstijven,
Hy sou de Poort open laten doen, en daer kijckt niemant (om,
Hy segh 'k, benje doof alle gaer, of benje stom,
Of wilje niet spreken, hoe hebbe wet in een kaer.

Bely komt uyt en seyt.

Soo d'ouwe songen, soo pepen de jongen, de Soon is as de Vaer;
Wel Keesje binje aeverechs op estaen, wel wat is 't?
Kees. Wat souwer aers wesen, ick docht datje dat wel wist,
Onse Paerden staen daer verkleumen after an de poort,
En wat ick klop, daer is niemant dieme hoort,
Mijn Vaer weter of seecker, hy is niet meer as ien kint,
Hy sou de deur open doen seyd hy, en hy gaet drayen an de wint,
Neen seecker, hy beschickt zijn dingen niet qualijck.
Bely. Wel Keesje, je Vaer is hier. *Kees.* Dat is seecker galijck.
Waerom laet hy dan de Poort niet open doen, is hy mal?
Hy weet wel dat de Paerden daer staen krimpen, se moeten op stal,
En wanneer sellewe los raken, wy bennen daer met ien wagen houts. (outs,
Bely. Ia dat is wat nieus. *Kees.* 't Is waer moer, kacken is wat
Iy souter noch wel om lacchen, wat mienje datter me niet verdriet,
Ick ga wel weer drayen heen, wilje de Poort op doen of (niet,
De wegh en is niet op edolven, dat is noch ien lock.
Bely. Hoe kan Keesje kijven, 'k sel de deur op gaen trecken mit ien rock,

Brengt je wagen op de plaets, en ſtaltje paerden :
Wel Keesje wiſt ick dat jy ſoo baerden ,
Oftje niet nae je ſin was, je bint ien gasje.

Kees. Iae moer as ick begin, ick bin al ien hart quasje ,
'k Souwer niet veul nae vragen, of ickje, jae maet.

Bel. Deſe Lecker , me dunkt dat hy ſen Vaer altemet na gaet, (Vaertjen,
Ie ſelt ien deugniet worden , hebje ien aertjen van je
Dat ickje Moer waer, ick ſtreeckje de broeck,, af ,
Daer worden de qua leckers geſchickt en kloeck,, af ,
'k Souje op ien aer kam ſetten, jou olijcke lecker.

Kees. Iaje, ick bin de gard al ontwoſſen, ſeyt me Vaer.

Bel. Ie Vaer is gecker
As malle Pier, ſeyt hy dat, dat is ſeker mooy.

Kees. Iae hy ſeyt'et, en 't is waer, oock jy bint maer ien malle dooy ,
Ick bin al te out wat op me gat te krijgen, ſeyt me Moer.

Bel. Ick wenſch malle Anne, en je Vaer Teeuwis de Boer ,
Een goet jaer, ſeggeſe dat, ik ſou denken dat jock waren.

Kees. Wiljet iens beſoecken, kom latewe iens plockharen.

Bel. Iy plockhairen, flus lap ickje op je gat ſonger,, ſeggen.

Kees. Ia je maet, ick ken onſe groote dicke Neel wel onger,, leggen ,
Se is wel ſoo ſterck as jy mit je twien.

Bel. Lecker ik ſtrijckje de broeck of, al waerje met je drien,
Maer 't is me niet de pijne waert, dat ickje ſo veul acht :
Kom as ien man na aft'ren toe, en loſt alje beſt je vracht,
Ie Vaer ſel ſtrack komen, en ick volghje haeſt.

Keesje gaet binnen, de Vrou komt uyt, en ſeyt.

Wie is daer beneên, die daer ſoo ſtaet en raeſt :
Ben jy daer Be'y, wacht wat, 'k ſelje wat komen ſeggen ,
Waer benje Bely ? *Bely.* Hier.

Vrou. Laet terſtont alle ding leggen
En gaet in de Ros-kam; en ſeght Ian Soetelaer ,
Dat ick twie Paerden te koop heb, en ſeght den Hoetelaer ,
Sijn Beurs meê brengt, en die al wat wel geſtelt ,

Ick wils'em wel goet koop geven, dan aers niet as voor geriet gelt,
Segt hem, dat hy terstonts komt, eerje Ioncker komt vande Iacht,
Daerom seght hem, dat hy niet toeft noch wacht,
Hoorjet wel as een meyt, treet lustigh over je kooten.

Bely. Wel vrouw. Hetse de Boer alree voor zijn paerden gesnooten.

Vrou. Maerje most toe sien, datje tegens Keesje of een aer,
Ie mongt van toe houdt, want soo 't ymandt werde gewaer
Soo waer ick de buyt quijt, en 't gelt heb ick wel van doen:
Dus besteltet wel, ick selje ien nieu hembt geven en je huer vergoen
Met een paers schortel-doeck, dus loopt al je best,
'k Sel den Boer noch terwijl gaen nemen met vier blaetjens uyt de nest,
Dus loopt ras me meysken, eer dat het wordt te laet.

De Vrou gaet binnen, Bely blijft en seyt.

Ick selme haesten Vrou, en dat om mijn eygen baet,
Een nieu hembt met een paers schorteldoeck, dat 's dat ick behoef,
'k Segh altemet Teeuwis, Teeuwis, wat binje een boef,
Maer wou je soo altemet komen en doenme wat profijt,
Dan sou ickje voor een fijn man houwen over al en altijt:
Dan eer ik heen gae, mach ik Keesje gaen helpen voort,
Dieme vast verwacht after aen de poort,
'k Mach hem seggen dat hy zijn paerden tot ongsent vry stalt, (gevalt,
En zijn hout voor de Schuur neêr werpt, soo 't hem wel
Als ick flus t'huys kom, ick het met Krijn onse knecht
Wel schicken daer 't wesen moet: of Ian Soetelaer noch woont daer hy plecht,
'k Selt altijt eerst in de kroeg vragen, daer hy hem in 't gemeen sochtens vertoont,
Soo hy daer niet is, sellense wel seggen waer dat hy dan woont.

PAV-

De eerste uytkomst, van't derde deel, is Ian Soetelaer gekleet als een Stalknecht, met opgestroopte armen en een emmer met water, en singt als volght:

Och hadden wy Vastel-avont, wy gavent,
Komt Valentijn, brengt ons de wijn,
Dus krijgen wy Paesch-avond.

DIt stof van de paerden gaet een mensch soo sitten in
de keel,
Brocht men nu ymant een half bier, al waert'er een heel.
Hy sou me ongelijck meer vrientschap doen, dan of hy
me wat smeet. (sweet,
Ick win men kost wel suurlijck, alle daeg ben ick dus be-
Dan 't best dat'er van is, 't is een werck dat ik gaern doe,
Wat dat ick sat wordt, de roskam wordt ick niet moe,
En 't bennen oock maer een deel uylen, die die niet han-
teeren,
't Is een oeffening geacht by Princen en by Heeren,
En in alle groote Meesters hoven spantse de kroon.
Schand moetense dan hebben en hoon, (nen:
Die de macht hebben, en de edele ros kam niet bemin-
Wat! Ick wordt altemets schier uyt mijn sinnen,
Als ick het sie, datse hier soo weynigh wordt geacht,
En dat noch van rijcke luy, persoonen van macht.
By get, had ick haer goet, ick waer een aer geest.
Wegh met dat volck, sy quamen haer leven op geen le-
vendig beest,
Een paert ist immers altemael, waer me soumen zijn lust
aers blussen,
En die dat niet looft, is niet waert dat hy een paerdt sou
voor zijn aers kussen:
Want hy de nobliteyt niet weet van dat princelick dier,
Boven al ander arbeyts beesjens is dit alleen moedigh en
En 't verhooveerdigt hem alst komt by zijns gelijk, (fier,
Het bruyst, het kneust, en kneet de aerde tot stof en slijk,
De moedigheydt wort recht by een goet paert vergelee-
Daerom mocht ik, ik sou by gantsch eleweken, (ken,
Alte-

Altemets wel plock-hayren tegens diedie de roskam
haten,
Maer wat wil icker tegens een deel volck af praten,
Die liever in een schuytjen varen, om sonder accijs haer
gat vol te poyen. (kens stroyen,
Ick mach liever swijgen dat's recht roosen voor varc-
Dan 't is voor de noble baasen, die hier mogelijck staen
onder den hoop, (loop.
Die een paert uyter vuyst beslaen konnen, maer niet ter
Dat sou een kunsje wesen, daer ick wel een duyt aen
wou versien,
Oeffening van 't lichaem is dat al de Medecijns gebiên:
En wat oeffening isser dan heerlijcker, eerlijcker, en be-
quamer als desen,
Mijnen t'halven ick weet niet, dan 't sou konnen wesen,
Dat de Iacht te gelijcken was by desen in eer,
Dan selden, laet ick vry seggen nimmermeer, (paert,
Ken die heerlijck genoeg gebruyckt worden sonder
Daerom is de onse dan boven alle andere prijsens waert.
En soo is een paerd door toeval, oock des gesontheyts
eerste goet:
En laet ons sien, wat het ons noch al meerder doet,
Door sijn eygen natuer en aengeboornen schijn, (nijn.
So bevintmen seecker dat het een vyandt is van veel fe-
Want sijn mest ingenomen in tijde van noodt,
Heb ick hooren seggen, dat het pestig fenijn inde men-
schen doodt,
Door dien dat het de sweet-gaten soo dapper ontsluyt,
Dat het daer de vierigheydt doet loopen uyt,
't Selve doet zijn sweet, zijn mest, als zijn poort gaet
ontluyken: (paerde-vyg ruycken.
Somma die sieck was, die worde gesont, mogt hy een

Ian Soetelaer blijft sitten wassen sijn Ros-kammen, Bely komt en seyt.

Hier omtrent moet het wesen, en siet ginder wel te pas,
Een stal-knecht, of soo een kabouter dieme wel ras
Sel wijsen waer hy woont. Ik wenschje gen dag.
I. *Soe.* En ick'er jou elf. *Be.* Waer woont Ian Soetelaer hier?

I. Soe.

1. Soe. Ick ben de man ſelf. Wel wat wilje me ſeggen, ſoete
bolle meysjen?
Be. Maer mijn Vrou van Grevelinck-huyſen ſouje wel een
reysjen,
Quaemtje gelegen, van ſtongden aen willen ſpreecken.
1. Soe. 'k Selmen metter haeſt inde klieren gaen ſteecken,
En volgje datelijck, maer weetje oock watter is?
Be. Iae 'ck, ſe het een paer paerden te koop: maer gelt by
de viſch:
Weetje daer raet om, je raeckter goet koop an.
1. Soe. Ia 'k ſeer wel, maer waer is Greveling onſen me Ionc-
ker, haer man?
Be. Die is ter Iacht, daerom komt terwijl hy uyt ,, is,
Want dit voorſeecker voor u een grooten buyt ,, is,
Se het noodigh gelt van doen, en an de paerden komtſe
hobolligh, (drolligh.
Me Ioncker weet niet datſe ſe het. *1. Soe.* Wel dat is
Maer meysjen ick en denck immers niet datje met me
geckt? (geſpeckt:
Be. Neen ick ſeecker: daerom volgt my met de Beurs wel
Hondert guldens is ſoo goet niet, als je dagh huyr van
1. Soe. Om wat te winnen ben ick wel ſoo graeg (daeg.
Als yemant inde wereldt, betrout me dat vry. (my,
Bely. Maer ſooje met me vrou koop maeckt, ſo denkt om
Daer moſt een drink-penning of, ick ſelje helpen dingen.
1. Soe. Dat beloof ickje aen mijn handt, en ſonderlingen,
Soojc me ien vrientſchap wilt doen, hoor hier luyſter.
Be. Kijck Mallert iens: ſoeckje dat, komt t'avont by duyſter
Dan ſellewe ſien hoe dat dat wil vallen.
1. Soe. Dat neem ik an, mogelijck of wy 't dan ſo veer kallen,
Dat ick, hoort. *Be.* Neen neen, ick ken wel dencken watje
mient.
1. Soe. Nou wel an meysjen, 'k ſelje by komen, en hetje
vrou noch wat datme dient,
Dat ſetje al me aen een kant, want alle ding ſtaetme an,
By name jou bolle backisjen, ô meysje hadje my tot een
man,

Wy

Wy ſouwen ſo wel by mekaer ſchicken,jen ſoutet jou le-
ven niet loven, (ven,
Bel.'t Is te wongder met jou, wel hoe kenje toch ſoo ho-
Waſtje te degen ſchoon,wel je bent te bijſter net. (bedt.
Ian. Wat dunktje? tyje nou niet wel goet koop by my te
*Be.*Neen vryer,Ie bentme noch al te begrobbelt,en te vuyl,
Hier tuſſchen je neus, inde hoecken vanje oogen, after u
oor, Ian druyl:
Luſtigh dan lobbert noch al wat. *I. Soet.* 't Selt hem ſoo
wel doen:
Kom hier nou een reys jou ding, en geeftme een ſoen.
*Bel.*Hier op ſtraet? ſo vaer, dat het al de buert,, ſiet, (niet,
Neen borght my dat nou, nou dat in 't vat is, dat ſuert,,
Maer alle jocken laavaeren, je hebt daer noch ſulcken
ſwarten ſtee,
Laet ickje die aff waſſen, en gaet dan vorder mee.
Nou bock wat, wel dat ſit wel te degen vaſt,
Wel ten wilder niet off, hoe datmeje oock waſt.
'k Loof niet of dat is hiel out ſuyvel.

Bely heeft Ian Soetelaer ſwart gemaeckt, en treet van hem en ſeyt.

Laet kijcken,rechte-voort lijkje wel de baarlijke duyvel.
I.Soet. Wel wat peſtelency hebje my eleert.
Bely. Maer ick heb je kinne-backen met ſchoon ſwartſel
geſmeert.
Adieu en laetje mier van vrijſters dienen, onbedachte
Ian. (niet verwachte kan.
I. Soet. 't Is wel meysje,'t is een arme Schout die ſijn boete

De twede uyt-komſt, van 't derde-deel, is Iuffrou en Teeuwis, Iuffrou ſeyt eerſt als volght.

K Sal iens uytkijken, offer oock yemant ontrent,, is,
Want hoe dat onſe ſaeck minder luy bekent,, is,
Hoe beter, 'k en ſie niemant omheyn noch om veer,
Daerom uyt raſch Teeuwes, terwijl me Heer
Noch buyten is, en maeckje terſtont hier uyt de ſtraet,
Op dat het mijn Man niet merckt, want dat hy niet
weet, dat hem niet ſchaet.

The.

The. Yget Iuffer, mocht ickme noch een lutje vermaecken!
Vrou. Neen, 't is nou te laet, komt metje krom-hout vaecke.
Adieu Teeuwis ick ſluyt de deur, ick bidje gaet toch voort,
Op dat niemant van ons vryery in 't minſte ſiet of hoort.
The. Nou moet ick vande kamer gaen, ick machme wel beklagen, (gen.
Ick ſeg dat ien als 't ander is, mijn rouwt me ros me wa-
Vr. Nou Teeuwis, en blijft 'er niet ſtaen, ik raeje voort beſt,
Want ſoo me Ioncker de vogel hier betrapt op het neſt,
Soo waſt verkerft, en ick wiſt ons alle bey gien raedt.
The. Gadieu dan, godieu Iuffer, de Nicker, ick denck het te laet, (paerden,
Nou mach ickme t'huys laten dragen van me Apoſtels
't Moet weſen dat de Ionge veul tijts nae de oude aerdē,
'k HebmeVaer wel hooren ſeggen, datmeBeſtevaer hem an drie Vrouwen (wen,
Teſſens verlooft had, en elck wod hem voor aer trou-
Om datſe wiſten wat hy in zijn lever had, dat ickje ſeg
Wantſe waren alle drie gelijck by hem ſwaer. (is waer,
En voor mijn vaers deur, dat heb ick ſelver geſien,
Worde altemet een kint te vondeling geleyt, hy knoptent aen zijn bien, (gay,
En nou ick ſpeul Wel gevolgt, ick ſchiet noch de Pape-
En ben noch al veer koning van haer allebay, (leggen,
Dan ick hebme gat wel geſchraept, neen ick ken't over-
Me mach oock by me ſoolen wel ſeggen,
Out mal, dat het altijdt geen ſtal. (gen,
Iſt nou niet mooy, flus was't mijn, en nou is 't heur,, wa-
Dat genoegje mach ick wel verby de Schouts deur,, dragen
Al heb ik het geſnoept, ik heb 't altijdt niet geſtoolen,
En evenwel ſoo ick het niet en hou verhoolen,
Sou ick noch in grooten laſt komen by de Schout,
Hoewel dat 'et me wagen koſt, me paerden en me hout,
Nochtans ſou hy het kalf willen lubben onger de Moer:
Peſtilency wiſt hy 't, 't ſou weſen ſchaf op jou Boer,

En

En van me Anne ſou 't me worden alle uren verweten,
Ick hebt verkerſt by get, ick heb in de ſchuer geſcheten,
En nochtans wat raet, hoe ſal ik dit varcken beſt waſſen,
'k Weet by get niet hoe'k hier beſt mouwen an ſel laſſen,
Hoe ben ick oock in 't ſomſel, get hoe wil Anne raſen,
Hetſe oock gien reen ,, Paerden quijt, Wagen quijt, by
gat jaſe,
Als men recht ſal kallen, ik ben oock nu altemael Schip-
per te voet,
Dat beſuckte vrouvolk, die Nicker loof ik dat het doet,
Dat me ſoo beſeten ſot is, wat, wat, dit is te grof,
Kon ick beget, ick beet me ſelven de keel of,
't Is hier Lenten, en die Ploeg moet in 't Velt,
En ick heb naeulijcks Peerden, noch geen overſchot
van gelt,
Om voor 't eerſten are te koopen, dus bin ick het kijnt,
En al lijkewel ſel de Ploeg niet voort gaen van de wijnt:
Daerom ick maeck het hoe 'k het maeck, ick moet een
gat vyne (ſchijne,
Om mijn blauwe Anne te payen, laet ſien 't moet wat
Dat ick ſeyde dat mijn Peerden doot waren, ſou 't wel
ſchicken, (ſticken,
Neent peſtelency, ſe ſou me vragen waer benne dan de
En die loopender heen, dat ick my wel mach beklagen,
Dan ſe paſſen de Iuffer al eveliens, als 't vijfde wiel de
wagen,
Sou ſeme mit bang kijken, ſchat ik, niet wel weer geven,
Een kous, me Ioncker loof ick moet op ſulcke dofjes as
een Heer leven,
't Was aers onmogelijck hoe ſet daer ſouwe kennen
grutten in huys,
Wangt ick hoor ſe benne daer ſoo beroyt as ien luys,
En al lijckewel ſietmen, lijckent, noch wel Menſeurs,
Dan ſe hebbent ſoo goet te doen, op een are man ſijn
beurs, (kroon,
Sint hert'huys hoorns op ſtraet denckenſe is haer een
Maer dat overſlagen, ick bin rechtevoort wel dapper
ſchoon, 'k Mach

'k Mach van een aer wel swygen, terwijl en soo langh
Ick hier selver sta en prijck, met het luyer an me wangh,
Pestilency hoe wil me Gerrit, qua Neel en al die qua ruy,
Nou nemen te ribsacken, komt dit stuck onger de luy,
Gorter lyden Corneleslen Ian doe'k lest met die bra k peep
Hing daer raeuwe Pieren eer soo leelijck aen de klok reep,
Soo't die verneemt, hy selt gien varckens seggen, soom menschen moeten, (groeten,
En micke reys hoe louter dat Krijn Teeuwis me dit sel be-
Om dat ik men mongt lestent van hem soo dapper roerden,
En Claes Blaes-op sel oock seggen, heuchtet je wel hoe je de vlagh voerden
Van Ian Neef de Mos, 'k had niet iens op die sot egist,
As die hoort dat Teeuwis het buyten de pot epist,
Die selt verseecker verklicken, en soo 't die Baljou hoort,
Soo raeck ick by me soolen wel goet koop op de Poort,
En wort daer vergeten te water en te broodt dat hy me sou doen bereyen, (Leyen,
En krijgh dan ten lesten noch twie of, twie an, van Delft te
En dat sou me op me ribben an komen, neen dat mallen
Maer ien troost heb ick, dat is, Godt lof, (moet of,
Dat me Ionckers Wijf niet vry sou gaen wortet mijn beurt,
En sulcke eerlijke luy worden daer op so licht niet bekeurt,
En soo 't lijckwel op mijn regent, selt op Iuffrou druypen,
Daerom sou ick tusschen de druppelen wel deur sluypen,
Maer daer mee heb ick noch niet evenwel dat ick begeer,
Want me wagen en me peerden heb ik dan noch niet weer,
En die binne seecker mier weert as hongdert gulden,
Daerom of ikt Heerschap mit ien dubbelde Lijsbet de handen vulde,
En dat ick hem seyde hoe soo ien man was gevaren,
Mogelijck of hy me dese saeck selver wel sou klaren,
Wangt hy sou deyncken al is dit wel ien rijcke Boer,
Ioncker van Grevelinckhuysens Wijf is weer ien Hoer,
En Ionckers tas het gien gelt, maer sijn schie het stael in,
Daerom soudt wesen, deck toe de pot daer is ael in,
Wangt de Iuffer is van goen huyse, en van groote magen,

Hy ſou deyncken, ick ſtrijek 't gelt, en help de Boer an ſijn Wagen, (len,
Dus of ick by hem gingh, en van veers wat af begon te kal-
'k Sou wel haeſt hooren, oft ſou willen vallen,
Hy woont noch in Weſteynt, ſchat ick, maer 't is ſulcken gragen gaſt,
Laet ick me liever wat bedeyncken, eer ick me ſelven belaſt,
Want hy kent Teeuwis wel, en weet dat hy moytjens is beſtoven,
Hy ſoume een knoey geven, maer huylende Hoeren, en lacchende Schouten ſal men niet loven,
Daerom wil ick ierſt tot Mieſter Bartelt gaen, mijn ouwe Avocaet, (me ien praet,
En ſoo 'k hem niet t'huys en vin, geef ick ſijn Wijf voort
En daer teugen, ſchat ick, komt hy wel te pas van de Rol,
Maer holla, men Beurs is rechtevoort al vry wat hol,
Laet ſien of ik wel conſultatie gelt ken uyt rien, (duyt bien,
Drie groot, mit ien duyt, 'k mach hem drie groot mit ien
't Is ſeker gelt enoch, voor ien woort of twie te ſeggen,
Maer hy ſelme wel raen, over wat boeg dat ik het ſel leggen.

M. Bartel een Advocaet komt uyt, Teeuwis hem ſiende ſeyt voort:

Ke daer gants bloet, iſt al elf, daer komt hy al ree.

M Bart. Iſt met welſprekentheyt te doen, *quis eloquenci orme*,
'k Sel de Raets-Heeren gaen paeyen mit ien fabel ſlus,
En me perty *eſt niſi pauper diabolus*,
Infacundus beſtia, een onbegracijt bloet,
Diet toch niet aenvalt, wat dat hy oock doet,
Sed ego, die 't gelt van de pleytſack in *de lae duw*,
Exelleer in wetenſchap, tot in *ſuperlativo gradu*,
't Punt van de ſaeck, *ipſe non intelligit*, en dat iſt alderbeſt,
Daer drayt het proces op, *hic opes*, *hic labor eſt*,
Bey, men ſel nu Bartel ſlus ſien ſtaen *in cervello*,
En daer ſchietme noch wat in de ſin, toef, toef, *bello*,
Quia notatu dignum eſt, ſal ick het mergine noteren,
Eſt ſubliſſima queſtio, en raeck oft de Heeren
Selver ſellen konnen vaeten, kloeck by gort, ja *ita me deus amat*,

Neceſſi

Necesse est, dat ick dien bloet eens beschaem, wat,
Die hem tegen Miester Ian, die toch soo bloo is,
Lestent soo onbeschaemdelijck verhief, (mis,
En van de loeyen weet hy pas soo veel, as 't Kalf vande ho
Nam ære sibi comparavit unum brief, (verwyten,
'k Hebt verslagh al wegh, 'k selt hem voor de volle banck
En we hebben sucke Doctoren al mier, of set niet luydt en
't Is nou al *accipiamus pecuniam*, (kryten,
Mittamus asinum in patriam,
Benne dan de luy niet wel bewaert mit soo ien leur, (reur,
Verum ut dicam, nergens na soo wel as mit ien goet Procu-
Die ien goet costumier is, en het de Wetten op ien duym,
Wech, wech, met sulcken titel docter, die van de rest weet
niet ien kruym.
Th. God schen de geck, wel wat noch al mier. *M. Bar. Causidicus primarius ego*
Dat Meester Harmannus by my te gelijcken is *hoc nego*,
Et negare est prima Regula Iuris.
Theeuw. Offer voor dese man niet ien dolhuysje te huur is?
Wat mach hy al prevelen, denck ick, Latijn of François,
Of beleest hy de Nicker, hy praet niet veul roys,
Nou versta ick hem, nou versta ick hem niet,
Maer na sijn facxje lijckt het, het hy 't wel dapper briet,
'k Merck altijdt soo veul wel, dat hy sen selven pryst.
M. Ba. Een die wat weet, prijs ik, dat hy 't mit de daet bewyst,
Dit 's ien verwart kluwẽ, 'k sel te Hoof gaen, en ontwarrent.
Theeuw. Beter datje stijf blaest dan datje je mongt barrent.
Miester Bartelt. *M. Bart*. Ha grovaert. *Th*. Wel waerom
Miester Bartelt? *M. Bartel. Habe respectum personarum*.
Th. Heer Bartelt, hey Ioncker Bartel, dan, wel hey schat,, ick.
M. Bartel. Ioncker Bartel, weet Theeuwis soo veel, dat woort
dat vat,, ick. (lastigh.
Wel wat begeerdy; *quid mihi*, 'k wil seggen wat zydy me
Th. Deuse mensch dunckt me, is al wat quaestigh, (woort.
Heerschap, Heerschap, hy hy iens, Heerschap maer ien
M. Bartel. Wat wilje seggen, scheyter of, ick moet voort.
Th. Sou ickje wel ien reys mogen spreken, Heer Advocaet.

 M. Ba. Rech-

M.Ba. Rechtevoort niet, het is tegenwoordigh te laet,
Toch hebje wat te seggen, dat seght in 't kort.
Th. Maer jy Heerschap verstaje wel. *M.Ba.* Ia ja een fort,
Ist hier al van 't mal, 'k heb wat aers te doen as hier te staen
lellen,
Wat hier gequelt te worden, mit ien diel droncke vellen,
Gaet leggen slapen as ien man, je bent beschoncken.
Th. Neen ick waeraftig Meester Bartel, ik ben niet droncken,
Ey hoor, ik bidje om gootselen hoort. *M.Ba.* Scheyter dan
Of kenjet niet uyt kroppen, door overvloet van stof. (of,
Th. Maer me Joncker van Grevelinckhuysen wil ick seggen.
M Bart. Wat 's hier te wil ick seggen, 'k mach nou daer niet
meer overleggen
'k Moet na de Rol. *Theeuw.* Monseur Advocaet.
M. Bartel. Wel hoe staje dus? (*M. B.* Adieu tot flus.
Theeuw. Ey, ey, een woortjen, maer ginder verstajeme wel?
Theeuw. Ick seljе seggen, me Joncker van Grevelinckhuy-
sen, die goe Heer. (hem niet meer,
M Bartel. Is hy je wat schuldigh, schelt hem quyt, en borcht
't Is ien kalen Vogel, daer is gien plocken an,
Komt flus tot mynent. *Theeuw.* Soo deur, soo haelje de
pocken dan, (gebongen,
Wat Godt segen de Liefsten, is de Kar allien aen je gat
Daer benne mier Advocaten, rechtevoort bender wel soo
veel Jongen,
Die oock wel weten waer Oost leyt, hoe wilje so grof gaen
Neen vrient Spieringh doet de Kabbeljau wel of slaen,
Je binder allien niet, verstaje dat wel vaer.
Om de waerheyt te seggen, ick acht dat de een soo veul
weet as de aer,
't Is maer die van 't krackelen den meesten hoop ,, het,
En van 't warrige volck den meesten loop ,, het,
Dat is dan de beste man, en wat verstaender de luy of.
Wat ick bebber, ick had daer by gat na qualyck gesprooc-
Waer ick soo niet ien lutgien aen hem verbongen, (ken,
Hy soumen hier soo niet laten staen as ien Jongen,
Ick souje gaen draeyen terstont na Miester Joost,

Dat's

Dat's alſulcken goen man, die de bedruckten altyt trooſt,
En geefter ten minſten goe moet voor haer gelt,
Maer me dunckt ick heb de Klock daer al thien getelt,
'k Mach de Vent nu voort wachten, en hooren wat raet hy
Maer al lyckewel ick heb dus lang al me eleeft, (me geeft,
En ick heb van me dommelycke dagen de Rol noch niet
gеſien, (me verbien,
Ofmer wel gaen moet, ja denck ick, wat kenneſe meer as
En mach icker in, ſoo ſal ick hem daer, tot dat hy gedaen
heeft wachten,
Dit is de deur, iſt niet, jaet, ſou ick wel achten,
'k Selder by gord in treen, hou daer dan dat is godwouts,
Se ſellen dencken, wat Boer komt daer, mit ien eynt Houts
Se ſellen om me lacchen, maer wat's dan, de Boeren dra-
gen toch altydt ien kruys, (dach in 't huys.
d'Seck, iſſer niemant in, gendach, gendach, alle gaer, gen-

P A U S E.

De eerſte uytkomſt, van 't ~~derde~~ deel, is Theeuwis, vierde
en Meeſter Bartelt.

Theeuwis komt en ſeyt aldus:

IS dat de Rol, 't mach de Nicker met zyn Moer,
God ſegen ons wat hebben de kakelaers daer al remoer,
Is dat ien huys daermen ter neer leyt de luy haer verſcheel,
Overſchouwer, me dunckt daer begint eerſt het krakeel,
Benediſtus, ick ſou dat in me hooft niet mogen verdragen,
't Is daer maer, Ia, neen: ick ſeght, ick ontkent, 'k heb me
leve dagen,
Sulcken getier, 't is wonder hoe dat het de Heere lyen.
Ken ick het verby, ick ſal dat volck wel myen,
En die allyckwel een goet Avocaet vint, dats een geluckigh
man,
Maer dieder geen van doen en het, iſſer noch veel beter an,
Gants krachten, hoe gaetet daer hoogh en laegh,
't Is niet vreemt, al ſchiender veel dootſlagen inden Haeg,
Daer loopter ſoo veel met het rapier op ſy, die vinnen al-
tyt haer luy,

En die met de swarte Tabbaerden, die hebben noch al een
quaer buy,
Se spreken balken aen sticken, en dat also droog, (hoogh,
Ick docht altemet, daerme raeckter een met de pisser om
Soo asse daer tegen mekaer leggen en hassebassen,
Die mijn soo toe sprack, daer sou voorseecker een opsteec-
ker op passen.
Daerom was ik van M. Bartels wegen altemet al iens bang,
Want die me half soo veel toeseyde, kreegh voorseker alte-
met een jaepgen in sijn wang,
Of een snee over sijn neus, en dat al eer as hy 't wel meende.
Datjet verstaet goe luy, so merken de boeren tot ongsent de
Ik seg niet meer, se benne daer wel stijf inde bek, (Eende,
Hebbenser half soo veel harts nae, soo hebbense geen hart
gebreck, (gien,
Ging ick daer een dagh vijf of ses an mekaer, of een weeck-
Ick sou dat wel me leeren klaren uyt een eeckgien, (vijgh,
Want 't isser met seggen te doen, en dat acht ick niet een
Want alsme yemant wat seyt, heb ick het hart niet dat ick
swijgh, (hijt los,
En daer by heb ick een paer vuysten, die hangeme soo ver-
Om een hayr flensten icker wel een voor de kop, dat hy vil
as een boer-os, (wonnen,
En daer me, schat ick, had ick het recht dan ommers ge-
En met heur as 't gedaen lijckt, wort 't eerst op sijn best be-
gonnen,
En dan blijftet ten lesten noch wel hangen aen een spijker,
De Pleyter mach rijck worden, maer de Advocaet veel rijc-
Wangt 't is niet dan van gelt, daerse van droomen: (ker,
Soo knap as de luy om te krackeelen byer komen,
Vernemense of haer beurs vol is van gelt,
En sooder dan wat sit, en de veugel wel is gestelt,
Soo is 't geeft gelt hier voor, geeft gelt daer voor, want de
saeck gelt jou, (Mevrou,
't Is geeft my dat, 't is koopt hem dat, 't is schinckt dat
Se hebben in beleeftheyt sulcken aertgien van de grauwe
munnicken,

En

En in banquetten volgense niet luttigh onse geestelijcke
Een heele dagh wetense de vrye smeer, (knuncken,
Hier makense een krackeeltgen, en daer leggense een krac-
keeltgen ter neer, (tijdt vry telt,
En 't komt al op de krackeelder an, want dat volck haer al-
Daerom behoeft de Pleyter wel een paertgien Schijtgelt,
En dat en heb ick niet, daerom wil ick het Hof vlien,
Ten minsten soo veer as ick een wit paert kan of sien,
Want de krackeelen groeyender as in een potters kleedt de
luyse nesten.

M. Bartelt komt uyt, gaende by hem selven speculeren en tellende op sijn vingeren, den Boer hem siende seyt voort :

KE daer M. Bartelt, ke daer, hy het het hooft vol muyse
nesten,
Al recht vijf vingeren an een hangt, dats even gepast.

M. Ba. *Imposui contrario meo cilentium*, 'k heb me Casus vast,
Conticuere omnes, se swegen al, al segh ik, al die daer waren,
En de President sagh me an met een bedaren,
En dat nergens aers om, as om dat groot verlangen,
Dat hy het om me weer te hooren pleyten, soo is me tongh
gehangen,
Niet een woortgen stuyt ick, niet een reden gater verloren,
Hic Cicero est, hier is een Cicero herboren,
Want Cicero heeft soo veel konnen doen met sijn kallen,
Dat *Cæsar* opgetrocken tot hooren sijn boeck uyt sijn hant
liet vallen,
Soo ick oock, make door mijn eloquentie die luy soo kloek,
Dat de toehoorders blyven sitten gapen, als een boer na
een bockweyte koeck, (caet
En neffens sulcken gracy, behoort het hooft van een Advo-
Een regifter te wesen, daer 't gantse *jus* in geschreven staet,
Gelijk as dese kop, want niemant rept of ick weet waerom,
Panderta codex is in me besturven, ende *Leges duodecim ta-
bularum*
Berusten maer by my alleen, *& sunt magni momenti*
Al seggense datse van kleine waert zijn, *hoc sunt visemetenti*;
Dat seggen Eselskoppen, die 't spyt dat ick sulcks by der
hant neem,

Sed

Sed scientia non habet inimicum nisi ignorantem:
Dat is de manier soo, en 't sel de manier wel blyven,
Al heur roepen is, laet sien wat Barteldus en Baldus van de saeck schyven,
En wat maeckt dat volck ons aers as een war les,
Daerom, *Ipse ego sum*, in myn saken *Legum interpres*,
Dat sal noch eerst blycken, dan de tydt wilt noch niet lyen,
Habeo ingenium hereticum, uyt myn korne noch ketteryen,
En sulcke obollige uytlegginge van de wetten, (ten,
Daer de hondert duysenste Professoor niet eens sou op let-
Faber wil noch wat seggen, dan 't is maer een vuyl broekje,
Want in 't Ius loopt wel hondertmael meer schuylhoekje,
Danse syn my niet verburgen, of 't gaet me buyten me vermoen, (doen,
En daer om ist oock dat ick soo veel meer as andere heb te
Ia meer dan ick waer kan nemen, maer datsme geen lust,
Want liet ick me na 't volcx sin gebruycken nacht noch dagh had ick rust, (van een boer,
Hier van een Ioncker, daer van een Coopman, ginder
Die den heelen dagh t'onsent, 't huys loopen vande vloer,
Alst blyckt, hier staet Teeuwis alree en neemtme waer.
Theeuwis. Gendagh Heerschap, Gendagh Heer Advocaet.
M. Bart. Teeuwis benje daer, wel wat is nou u seggen, laet hooren, nu macht mee beuren,
Flus quamje me daer in me fantasien steurē, (mant spreek.
Want as ick te Hoof ga so heb ick geen tyt, dat ick met ye-
Th. Me docht dat, dat flus noch wel moytgens bleeck,
Ie grauwde, je snaude, je beet om na je staert.
Ie waert soo nors, ten scheen je niet te pyne waert,
En de saeck daerom dat ick by je koom, datje dat mient,
Hangt macht an, daer werdt lichtelyck een nieuwe hoedt an verdient,
En daerom kom ick by je, wangt ick hebje van doen,
Ick souje aers niet komen soecken.
M. Bartel. Dat ken ick wel vermoen.
Nou wel aen wat isser, wat hebje me te klagen? (me wagen.
Th. Maer ick bin daer onnosel geraekt om me paerden, en om
M. Ba. Hoe

M. Ba. Hoe om je paerden en wagen, wel wat praet is dat,
Heb je dan geholdt tegens de keuren vande ſtadt. (leur.
Th. Een vyg, met de dieſleyers accordeertmen wel van ſulken
M. Ba. Ia of jy ien kint doot gereen had, ſou dat dan alſo deur.
Th. Iae een kint doodt gereen ſegh icker teugen, nou ick mach ſwygen.
M. Ba. Neen je moſt ſeggen, ſou je goe raet van me krygen,
Daerom begeer je me hulp, openbaert me watter is.
Th. Wat noot waſt mocht ickje vertrouwen maer ick gis,
Dat jy 't ſtracx voor wat nieus ſout gaen vertellen.
M. Ba. Hebjeſe dan verſpeult, of heb je ſitten vellen, ('t gelag.
Een acht dagen over een boech, daerſe blyven ſtaen voor
Th. Gekje mit me dat ſou ik je wel ſeggen neen ſeker, ik mach
Een vaentje drincken, maer 't nachje knoop icker niet an.
M. Ba. Hebje ſe niet verbeurt, niet verſpeult, niet verdroncken, wat is het dan,
Hebjeſe in een hoerhuys gelaten, je bent toch goet ſnoeps.
Th. Sus ſus by get, je bent te byſter luyt roeps: (deegh,
Neen ick in geen hoerhuys, neen ick ſeecker, degelycke
Maer evenwel je raet ſoo byſter veer niet uyt de weegh,
Toch in geen perdiel, en is de vrou een hoer, ſoo iſſe een hoer met eeren, (begeeren?
Ken durfje niet meer ſeggen. *M. Ba.* Wel wat is dan je
Th. Maer goet raet, en die is duur, wat duyvel heb ik gemaekt?
M. Ba. Hebjer dan by geſlapen? *Theeuw.* Neen, ick hebber by gewaeckt.
M. Ba. Wel Teeuwis je hebt t'huys een kloeck eygen wyf,
Dat is ſeker te grof: verneemt den Officier dit u bedryf,
Ie raeckter verſeecker met de helft van je goet niet of.
Wel Teeuwis! *Th.* Iae wel Bartel, is dat dan ſoo grof?
M. Ba. Voorſeker dat: wangt *ius canonicum*, gater fel me deur.
Th. k en weet van die brabbelerye niet, noch van jou geleur,
Ick kom hier maer, om datje me goet raet ſou geven.
M. Ba. Goe raedt, datje u mongt toe houdt, en betert u leven,
En datjet u dagen niet denckt, en noch veel minder doet.
Th. Moye praet, een mens is vaer, van vleys en van bloet:
Dat weet je oock wel, al houje je ſoo ſlecht.

M.Ba. Teeuwis, Teeuwis, je blijft noch al de ouwe knecht,
Selje je dan niet eens beteren, loopje ſtaegh met de kap?
Theeuw. Ick beterme as jy: as ſuur ſcharbier op den tap.
Maer allijckewel wat raeje, je moet practiſeren. (ſiteren:
M. Ba. 'k Selder na ſoeken, dan 'k ſal niet vinden dat u ſal pro-
Want de wetten ſprekender allegaer teugen.
Th. Soo ſegh ick, dat de Wetten niet een olykoek en deugen,
Dan ick gis, datje 't nauſte niet weet, wat in je boecken al
ſtaet. (me quaet:
M. Bartel. Treckje men wetenſchap in twyffel, ſoo maeckje
Wat ghy babock, ick wilje den Officier wel iens op ſennen,
En getuygen van u daet. *Th.* Ia maer ick ſout ontkennen.
En hy ſou mijn ſoo wel gelooven as jou.
M. Ba. Nou wel an, hout je mongt: maer Teeuwis deſe vrou,
Iſt een vrye perſoon, of het ſe oock een man ſoo je giſt.
Theeuw. Se hadder altijt veur een half uur noch ien, aſſe niet
beter wiſt.
M. Ba. By go, houdt dan je mongt, ick raedtje as een vrient.
Th. Ia wel me dunckt, datje raed me evenwel niet en dient,
Maer allijckewel, nou ſlaetje boeckjen op, en ſiet watter
M. Ba. Voor jou weet ick wel iſſer niet dan alle quaet, (ſtaet.
Maer om je in alles te voldoen, ſoo wil icker eens nae leſen,
Nou beek, je moſt me leſſenaer ſoo langh weſen,
Tot dat ick het vijn, ick ſalder nae ſoecken.

Teeuwes bokt voor over en leunt op ſijn ſtock, M. Bartel legt een groot boeck op ſijn neck, Teeuwes ſegt als volght.

Soecken ſeecker! ick docht dat je al de Latijnſe boecken,
Heel en dal van buyten kont. *M. Bartel.* Nou wel aen dan
ſtaeje vaſt. (u paſt,
Jen hoort aers niet te doen Teeuwis, ſoo wel as dit werck
Je hebt ſulcken moyen breen rugg', men ſouwer wel op
leggen ſlapen.
Th. Datje noch ſeyde, inde ſlachtydt penſen op te ſchrapen,
Se is moy rondt, oock hebje de nwe wel eſien.
Hoe vaerje kenje wat vynen? *M. Ba.* Ia ick hebber al ien.
En ſiet daer vat ick de tweede juyſt op ſijn hooft.
Theeuw. Wel! wel! dat is ongdieft, Godt ſy gelooft,

Laet hooren M. Bartelt, wat goets kompter uyt? (guyt,
M. Bart. Niet aers dan dat de Wetten u verklaren voor een
En datje waert bent (tot exempel van een aer) te zijn ge-
ftraft.
Th. Daer is voor my (hoor ick wel) al fobertgiens gefchaft.
M. Ba. Alft doet: en het *jus canonicum* maecktet al veel quaer.
Theeuw. Hoe lieght den dief fey Harmen teugen fijn Vaer:
By get M. Bartelt, me dunckt je verftaje de faeck niet wel:
Hoe kent quaer als doodt? *M. Bartel.* En inde Hel,
Bock noch wat, mogelijk vijnd icker noch wel ientgen toe.
Theeuw. Nou wel an, haeftje wat, ick bin dit bocken al moe:
By get, watten ficxen duyvel, hoe foeckt hy by ftoelen by
bancken,
Ift al de pyne waert, dat ick hem hier voor fou bedancken,
Onfe Keesjen ken oock wel lefen, had ik fijn boecken maer
wat te lien, (daer wat in te fien:
Hy foume oock haeft fulcken Advocaet verftrecken met
Maer hey! hoe vaerje met mekaer, hoe lang fal ik dus ftaen?
M. Bart. Nou, nou, wacht noch een oogenblick, terftont ift
gedaen, (kennen,
Maer de Vrou die u paerden het, fal ick oock wel dienen te
Om feeckere redenen.
Theeuw. Ja om ons alle bey mit jou fpytige tong te fchennen,
Of om op de felfde borftel (Heerfchap) an te brouwen,
En as 't neft vuyl gebroet was, mijn voor de fchuldige man
te houwen.
M. Bart. Neen feker, 't feljc feer dienftigh wefen in je faeck.
Theeuw. Wel as ick fe je al noemde, foo waft al ien raeck,
Of jefe kenne foud, maer al lijckewel dienjet te weten,
'k Wiltje wel feggen, maer duympgen op, 'k heb huyden
ochtent ontbeten
Tot me Ioncker van Grevelinckhuyfen, dat me wel rout,
Verftaje wel, ik breng haer alle Iaers een wagen met hout,
Datfe tegen de winter te droogen leggen op folder,
En verftaje, ick kreeg daer alfulcken kitteling in me kolder,
Dat ick me niet bergen kon, je verftaet wel wat me deerde,
En 't fchijnt wel dattet vroumenfch daer 't felfde begeerde,
Wat

Wat wil ickje seggen, se het me peerden en me wagen ver-
dient. (Iuffrou mient.
M. ~~Bart.~~ Ick schrick dat ick het hoor, 'k denck niet datje de
Th. Ick doe seker. M. Ba. Doeje noch seker. Th. Ia ick, soo
waer as ick leef. (dan me Neef,
M. Ba. Jou Rabaut, dat is me Nicht. Th. Geluck dan, so binje
Daer bin ik blijdt om seker, soo veel te beter seljet swygen.
M. Bart. Nou ik de draet heb, sel ick het klouwen wel krygen,
Had iker tuyg by vogel, 't was myn duysent guldens waert.
Th. En nouje niet en hebt, hebje ien gladden ael by de staert,
Ke hy toch o lieve knecht, hoe sweet jy,
Weetje aers gien raet te geven, soo brengt dan vry
Al je boecken te koop, en laetse voorts broets broen,
'k Weetje ruyltse aen suykerde erreten, in een Apteeckers
winckel, (goets doen,
Daer sullense om peperhuysgens of te maken noch wat
En komje op 't lant, in een half uur wordje ien volkomen
Kinckel. (niet lang.
M. Bart. Jou guyt, ik selje een deurwaerder senden, en dat eer
Theeuw. Ke daer maet, soo kryght hy wel te pas een snee in
sen wangh.

De tweede uytkomst, van 't vierde deel, is Bely, Ioffrouw, ende twee Bedelaers.

Bely alleen seyt:

Waer mach de paerdetuysscher blyven, 'k heb hem noch
niet vernomen,
En 't is op het tipje dat me Ioncker vande jacht sel komen,
En deuse paerden dienen wel ierst quyt te wesen, (sen,
Sou Ian Soetelaer (denk ik) wel voor myn verwyten vree-
Om dat hy hem van myn soo leelyck liet bedriegen.

Twee Bedelaers komen uyt, Bely die siende seyt voort:

Maer siet toch wat komen hier toch voor twie barre vogels
Dits de rechte slagh, ien eerlyck bedelerrytjen, (vliegen,
Kyck toch ien mannetgen met ien wyfgen, een sytjen met
ien hytjen, (bongen,
De kleederen geschort, de middel gegort, en 't hooft ge-

En elck ien kryt-korf op de righ, vol kale Jongen,
Wel wat mogen dit toch weſen voor geſellen,
'r Schynen wel Luycker Walen, die nou lopen kokerellen,
Die hier met ien Krydt-Ben komen in 't Landt,
En blyven ons voort al haer leven aen de handt, (barmen,
Ten is niet wonder, want ſe ſien hier het volcks groot er-
Over de behoeftigen', en by namen over de vremde armen,
De miltheyt oock van de Huyſſitten, en groote giften van de Gemeent,
Lockt het Lant vol van dit volck, en grift in haer gebeent
De luyheydt, oorſaeck van haer grootſte ghebreck,
Dan wat leyter myn aen, ben ick oock geck, (ſlechs is,
Dan wat roerter myn wienen, waer of datſet geven after
En dat het der is, is ondieft, want ick bent ongeluck oock niet mis,
Lichtelyk kom ik te heylicken an d' eenen bloet of den aer.
En dan ſout al goet ſingen weſen, Huyſſitten vaer, hier comt noch ien paer.

Iuffrou komt uyt, Bely haer ſiende, ſeyt voort als volght.

Wel wat of me Vrou hebben wil, datſe ſo komt as de Bruyt prycken.

Iuffrou. Daer en komt (ſie ick wel) niemant van uyt-kycken,
Souwer dat Meyſgen wel geweeſt hebben, wat ick denk
Hetſer bootſchap ook qualyk gedaen, byget ick ſlaſe (jaſe,
Datſe voor myn voeten blyft leggen, die vuyle pry.

Bely. 't Is beſt dat ick men hier wat ga houwen an d'een zy,
Om te hooren hoe datſe al genoeght, die goe Vrou,
Sus, ſus. *Iuffr.* Ia wel me hart barſten wil van rou,
Soo deſe Vent niet komt en koopt die Paerden,
Was hy hier maer, ick gaſſe hem half beneden de waerden,
So ben icker me verlegen, want het wort ſchier doncker,
So dat ick aers niet vrees, as dat me Joncker
Haeſt t'huys ſel komen, en vindenſe hier noch op ſtal,
Soo heb ick dan van deſe moye buyt niemendal,
En dat ſel altemael by onſe Bely ſchult toe komen,
En is dat ſo Bely, hoe wilje dan van den Droes dromen,
'k Hebber wel eer geſmeten, maer ick ſouwer nou wel aers ſlaen.

Bely. Rech-

Bely. Rechtevoort soumen wel ien ey in me Vrous neers braen
Soo bang isse in haer gat, en se het oock wel reen,
Wangt 't selfde dat sy vreest, dat leyt mijn oock op de leen,
Want mist haer anslagh 't was niet wonder datmense door
't hiele landt hoorden, (woorden,
Maer eerse de schult op mijn leyt, wil ick me gaen verant-
Ten komt seker by my niet toe dat de krijgh so lang duert.
Iuffrou. Wel Bely loopje hier laryen by de buert, (voort.
En vergeetje je bootschap, wat gedt segen ons gaet toch
Bely. O lieve Vrou 'k heb al je klachten al gehoort, (quelt,
Seecker Vrou datje dat mient, datje mijn achteloosheydt
Je hebt ongelijck, want ick heb de bootschap al bestelt,
En 't is rechtevoort wel ien half uur geleen,
'k Volghje terstont seyde hy, gaje maer voor heen,
'k Selder noch also haest wesen als jy, die rechte Schavuyt.
Iuffrou. En allijckewel en komt hy noch niet, wat of dit dan
beduyt,
Of hy wel mienen sou, denck ick, datmen met hem geckt?
Bely. Wat ien struyf, komt strack seyd ick hier, met de beurs
wel gespeckt,
En ick seyd hem noch wat in 't oor, soo dat hy sal,,wis,
Niet achter blyven, ten zy hy altemael mal,,is, (droeft.
Dus weest gerust Vrou, noch maecktje daerom niet be-
Iuff. Wat noot ist, heb ick het lock dat me Ioncker noch wat
En dat die flus niet en komt op de slagh. (vertoeft,
Bely. Gien sorgh, die sit nu al ergens in ien droncken gelagh,
Die selje te nacht by doncker mit het volle schip wel ko-
men stooten an,
Of soo hy 't over laet, en dat het niet vlooten kan,
Sel hy 't wel ergens strijcken onder weegh.
Iuffrou. Dat ick allijckewel de tyng soo ien reys kreegh,
Dat hy ergens gesneuvelt was in een drooge sloot,
Arme bloet 'k soume noch al wat bedroeven in sijn doodt.
Bely. Hadje dat lock, soo waer jyer mit ien of verlost,
Waer je hem seecker soo quyt uyt de kost,
O Vrou soo behoefden je niet ien kruys te schromen.
Iuffrou. 't Is oock waer, 'k legh hem my noch al voor ien aer
t'huys te komen,
Hy

Hy draeght al te goen sorgh voor sijn jonge leven,
'kEn wensten aers niet, as datse nou soo lang achter bleven,
Tot dat ick dese Paerden van stal maer quijt waer,
Dat me dese anslagh misluckte, 'k segh dattet de grootste spijt waer, (schant.
Diemen van sen leven sou mogen schien, en oock groote
Bely. Had Soetelaer de Paerden slechs, en jy 't gelt in u hant:
Wil icker liever noch iens gaen stappen heen?
Iuff. 'k En weet niet. *Bely.* Wel wat seghje, seghje ja of neen?
'k Sel hem wel me brengen, dien besuckten bloet. (moet,
Iuff. Wel ja gaet heen, maer slaet dat in, misschien ofje'm ont-
En laet hy toch me gaen, 'k selje op me kamer sitten verbeyen.

Iuffrou gaet binnen, en Bely blijft buyten, ende seyt.

Ist dat dese anslagh mist, hoe wil me Vrou schreyen,
En ast soo locken wil, wat isser tegens te doen,
Nou wel an ick mach me allijckewel wat spoen,
En besien dat ick mijn dingen wel beschick, wangt 't is tijt,
En soo 't wel lockt, ist oock mijn eygen profijt.

Twee Bedelaers komen uyt, Bely dees siende, seyt voort.

Kijck hier staen dese twee Bedelaers noch, wat osse sellen anrechten, (man vech en,
Wel wat osse voor hebben, 't lijckt of 't Wijt wou tegen de
Neense seecker, wat hebben dees twee Liefjes veur.

D'eene Bedelaer. (deur.

Knap, knap, al onse best na ginder, daer stater een voor
Vryster wistewe datwe wat souwen krygen,
Soo souwe we iens singen, maer aers willewe swygen,
En soecken are luy die onse sangh behaeght.
Bely. Wel singht op vry, wel waer nae of je dat vraeght,
Klinckt het me wel in men ooren, soo hoor ickje uyt,
En soo 't me niet wel gaet, soo danck ickje of met ien duyt.

D'andere Bedelaer.

Wat voor ien Lietje hoorje liefst, van jou of van je Vryer?
Bely. Vraeghje dat: van me lief, soo word ick vrolicker en
Wangt dat is al 't lock dat ick noch verwacht, (veel blyer:
Mogelijck of ick noch door hem word geacht,

Maer

Maer soo lang as ick allien blijf, word ick niet meer mans,
Van ien Vryer verwacht ick noch ien onversien kans.

De Bedelaers beginnen te singen, in't bywesen van Bely.

DE Vastelavont krygen wy,, help houwen, help knoopen,
Sta nu ghy jonge Knaepjes by,, en Maegdekens met hoopen,
Besetse met gelijckerhandt,
En laetse niet drae gaen van hier,, maer slaet te vier
De Pan an elcken kandt.
Backt Wafels en Pankoecken vet,, oock Yserkoecken mede,
Diemen op't lest op tafel set,, met ander leckerkede,
Dees tijdt en komt maer iens in't Iaer,
Daerom gebruyckt terwijl ghy meught, u jonge Ieught,
En houdt u by me kaer.
Eer u d'anstaende tijt wangunt,, die geen geneugt mach lyen,
Beleght de knoop indien ghy kunt,, of soo't niet wil gedyen,
Soo denckt ick bint oock niet alleen
Die t block van minnen slepen gae,, vraeght daer niet nae
Al loopje ien blaeuwe scheen.
Want Vryers eer dat niet bevlekt,,want goe raet is daer tegen,
Een swarte kous daer over treckt,, dus zijt niet iens verlegen,
Soo schoone Schepen komen an,
Alser van Landt varen af,, ist Meysjen straf,
Speur nae ien ander dan.
Men kent soo licht verbeuren niet,, in dese Kopperdagen,
V Liefgien sal haer steuren niet,, nu meughdy't vrylijck vragen,
't Gaet met de Vastelavont deur,
Al loopje met de nar gekapt,, en slordigh klapt,
Van't een en't ander leur.
Aensiet eens dese Kales-bend,, de vuyle bruyt stoffeeren,
Sy loopen mommen onbekent,, in omgekeerde kleeren,
Sy speelen op een roeste tangh,
En drillen op't gebom van't schot,, of rommelpot,
Met berrevoetsche sangh.
Som rollen't klootgen om de stad,, men siet het turfgen rapen,
En drincken haer dan vol en sat,, som kommender met apen,
Die brengen vreemde grillen voort,

Se kommen danssen op de maet,, as 't veeltgen gaet,
En buytlen om een koort.
V hoeden rondom dicht bekleet,, met lecker hoender bouten,
De varckens billen niet vergeet,, al zijnse wat gesouten,
En an u halsen kransen maeckt,
Van worsten en sausysen veel,, gepepert eel,
Daer wel een dronck op smaeckt.
De Maegdekens met rankjes loont,,van pankoeken en vladen,
Waer me men haer verdienste loont,,schaf op gesoon gebraden,
En viert de Vastelavonts dagh,
Want daer nae komt met druck belaen,, de Vasten aen,
Die geen wit sien en mach.
Op hoop offse nae dese tijdt,, die daer verbiedt te trouwen,
V jonnen mocht, dat ghy haer vrijt,, om voor u lief te houwen,
En alsoo met haer wil en danck,
Verkrygen u gewenst begeer,, in deught en eer,
Aen haer u leven lanck.

Bely seyt.

Wel loopje dus 't heele langt deur, en singhje over al,
En geefje elck ien wat, soo ben ick wel mal
Dat ick hier ligh en wroet om sulcken kleynen huer.

De een Bedelaer.

Laetje dat niet verdrieten, 't valt ons wel dapper suer,
Isser yemandt die ons een duyt geeft, of een leur,
Daer wy sender ons veel met een gaet-helpje deur.
Dan hier gaetet relijckes toe, de goe luy hebben lof.
Bely. Ick hoor wel watter af is, je raet al de luy je neering of,
En maekser tegen: hoe na meenje datse sullen u ongergaen.

Den ander Bedelaer. (beraen.

Wel willewe ruylen? *Bely.* 'k Moet me daer op noch wat
Maer jey luy, waer gaeje nou heen, alsje tydt van hier?

De een Bedelaer.

Maer nae Vlaenderen, en in Brabant, en in dat quartier.
Dan komen de goe Hollanders daer met hoopen,
Om tegen Paesschen te biechten, en de vorndoeck te laten knoopen, (looft,
Och die sien dan soo devoot, datjet u leve dagen niet ge-

Doe'ck het eerſt ſagh meend ick, datſe allegaer met pijn
in 't hooft
Waren gequelt, daer nae begon ick beter te leeren:
Want ick hoorde van de luy, dat Heeroom dat het gaen
practiſeeren,
Om 't volcks gelt te krijgen in zijn onverſadelijcke kiſt.
Bel. Ie hangt de huyck nae de wijnt, hier binje Geus en ginder Papiſt,
Asje in Brabant komt, ſoo groetme de Vryers daer allegaer.
De ander Bedelaer.
Dat ſellewe wel doen, addieu tot op een ander jaer.

P A V S E.

De eerſte uytkomſt, van 't vijfde Deel, is Teeuwis de Boer alleen.

DIe verbribbelde Ionge, waer heb ick die Lecker nou
verlooren, (wat van hem horen,
'k Heb hem over al lopen ſoecken, en nergens kan ick
'k Heb hem om laten roepen door de hiele ſtadt, en niemant en weter of, (Hof,
En ik weet niet beter of hy was flus noch mitme op het
Of ſou hy daer wel na de vaendels denk ik blijven gapẽ,
Of ſou hy wel in de Kerck op een banck leggen ſlapen,
Gelijck een goet Heer leſtent, die ſoo zijn Vaer en Moer
giſten,
In de Kerck gegaen was, aſſe trouwen niet beter wiſten,
Dan hy quam 's nachts niet t'huys, ſoo datſe dochten,
Dat hy daer in ſlaep gevallen was, dan does'em 's morgens ſochten,
Vongenſe niemandt minder, as haer lieve ſeuntjen,
Maer haddenſe ſaerendaeghs noch gegaen tot ſwarte
Teuntjen, (lieve kindt,
Ginder op het Spuy, ſe hadden daer wel gevonden haer
Dat 's trouwen me een kerck, dan daermen de heyligen
met hoepen bint, (kelijcker doen,
En de Koſter houter duyven op ſolder, wat ken hy mac-
En wat de Koſter doet, weet al 't volck wel van mijn
fatſoen, (vrolijck,
Selden markt-dag koom ick inden Haeg, of ick bin daer
Maer

Maer de Schelmſe Ionge, ſeg ick, die beſuchte Molijck,
Die ſelme nu hier oock komen maecken ſwarigheydt,
Dan met me wagen en paerden heb ick meer me-warig-
Wangt ſe koſten me ook al vry wat meer as hy, (heydt,
'k Miſtender noch garen een half dozijn met de Moer
daer by,
'k Las iens in ien Almanack: weeldig man ſongder wijf
Dat ſtong me ſoo wel an, me vijndt toch wel zijn gerijf,
Soo hier ſoo daer,. een menſch vint over al noch dege-
lijcke luy na ſijn ſin, (al vry wat in.
't Is een koſtelijcke tijdt, ſelf winckel op te ſetten, het
Dat vernemen de jonge Snyers wel, die 't naeyen eerſt
opſetten, (opletten.
En datſer eerſt wat beter nae vernamen met een goet
Eenige ſouwender, trouwen nae mijn plomp vermoên,
Soo reuckeloos niet me deur gaen aſſe nou wel doen,
'k Sou aere wel beriſpen, en daer beſcheydelijk af pratē,
Wiſt ick waer ick me ſelven ſoo lang ſou laten:
Maer me Keesje lijckewel is hy nergens, waer of ick
hem dan ſoeck, (koeck,
Hoe louter heb ick van daeg geweeſt hier om me pan-
't Selme wel heugen, al leefde ick hondert jaer nae den
dag.

Meeſter Bartelt komt uyt, den Boer hem ſiende ſeyt voort.

Gans bloet me docht ick M. Bartelt weer ſag,
Sou hy me wel burger konnen maecken.

Meeſter Bartelt ſeyt tegen twee getuygen, die wat houdende aen d'een ſy:

Houd je ſoo lang aan d'een ſy.

The. Hy iſſer allien niet, daer iſſer noch twie drie by, (reur,
Souwent wel dienaers weſen, denck ick, van de Procu-
Dieme hier grabbelen ſouwen, voor me Ionckers deur.

M. Bar. Ten is niet noodig, dan ik ſelje de leus wel geven,
Houdje hier ſlechs ontrent, daer is niet aen bedreven,
'k Selt mogelijck met gemack wel klaren, toch ſoo ick
ſoo niet en kan
Soo weet ick je altijdt te roepen, ſoo taſtje hem dan an,

We sellen hem een vrees an jagen, ick sweer hem dat,
En kloppen hem een deel gelts uyt sijn gat,
En wat wyder van krygen dat sellewe verslempen,
We sellen hem met een Rechtsgeleerde soo wat leeren
schempen, (gaer een sin?
Maer de kamer most dicht wesen, we hebben immers alle-
Theeuw. 't Is best datje kaes koopt, daer is gien bin in.
M. Ba. Sus Keesjen, 'k tree met een authoriteyt nae'm toe,
houdje by der hant. (de kant.
Th. Een, twee, drie treetgens in een saciertgen, 't vierde op
Teeuwis kruypt in een hoeck, M. Bartelt dat siende, seyt.
Hic sibi Consius kruypt in een hoeck, (in sijn broeck,
Trock hy sijn schouwers noch wat op hy raeckte wel heel
Die'm nou tot onger sijn armen al komt, 't valt hem wel
suer, (postuer,
Sie een reys, hoe hy krimpt, daer komt altemet een drolligh
Hy siet wel dattet 'em gelt, dan hy en weet niet waer heen,
Onbeschoften Reeckel, *adsis* voor den dagh, hier voor den
dagh ghy Deen,
Voor den dagh Teeuwis, nou as ien man, komt daer uyt
de stoep,
Het de karel 't popelecy dat hy niet hoort hoe ick roep:
Teeuwis, Teeuwis segh ick; wat ick roep 't is al verlooren:
Laet sien iens, 'k sel hem van daer halen by de ooren:
Wat mach den Reeckel voor hebben? nou as ien man:
voor den dagh hier:
Hoewel ick versteurt ben evenwel duncktme ik lach schier,
Nam obstupavit: siet hy is schier doodt van vrees,
In een langen tabbaert vrienden, gelijck as dees, (heyt!
Is ontsigh, met reden, Want de geleertheyt, ho de geleert-
Ongeleerde daden zijn maer enckele verkeertheyt:
Want door de geleerden werden Landen en Steden gere-
giert. (stiert:
Th. Ja as dan de geleerde luy wijs bennen, wordt het wel be-
Tot redgeren is een half geleerden hiele dat een wyse
Baes,, is, (is.
Bequamer, as ien hiel geleerde, dat een half backen dwaes,,
M. Ba. Wel

M. Ba. Wel Teeuwis, ick docht datje betoovert waert, en datje niet hoorden, (u woorden.
Kenje spreken? *Th.* Ia 'ck God danck, door de kracht van
Nou lieve M. Bartelt leest me toch wat in je boeckje,
Wangt de geleertheyt is me rechte voort een eekig doeck-
Och ick krijg elcken oogenblik schier een hart-vang, (je:
Lieve M. Bartelt, wat is mijn dit een duere mart-gangh:
'k Had al t'huys geweest, maer mijn lieve jonge Keesje,
Dat soete Iongetgien was al sulcken Geesje,
Dat is genochtent hier mit me gekomen in stee,
En ick ben de Iongen quyt, nou ick hem eens brengh me.
M. *Bart.* Dit sijn parten om me jou schelmery te slaen uyt het
T. Neen seker M. Bartelt, ik bid je dat je me gelooft, (hooft.
Daerom sta'ek hier en neem hem waer gelyck een vaer behoort,
'k Heb laten omroep n dat die 'em vindt sou brengen aen de Jonckers poort.
M. Bartel. Hoe 't is of niet, 't is alleens, ick heb in de sin,
Me-Ioncker te gaen openbaren, jou en de Juffers min,
En dat hy dan jou om te straffen dese bloet,, schant,
By de kop doe vatten, en soo hy 't dan goet,, vant
Sou ick jou doen setten t'Amsterdam in 't tucht-huys.
T. Ie mogt de nicker, loopt al je best met dat gerucht,, t'huys,
Me Jonker gans bloet, me Jonker ick bid je hout je mongt,
Pestilency weesje maer een goet gesel, 'k selje terstongt,
Een paer ouwe Nobels passen, datje swyght.
M. B. Knap haest je dan eer me Joncker siet dat jese krygt.
De Ioncker komt van de jacht, Teeuwis hem siende seyt.
Ackermenten hy is ons te dicht op 't lyf,
Mr. Bartelt, Mr. Bartelt, neemt me hiele tas, maer rept niet van 't wyf,
Neemt me tas segh ik met gelt met al, over acht dagen koom ik je weer by,
En hael de rest weer om, maer spreeckt een woortgien in 't vly,
Maer laet my mit me Heer begaen, 'k sel hem een knoey geven.

De tweede uyt-komst, van't vijfde deel, is Joncker Barent, Krijn, Teeuwis, Meester Bartelt ende de Jonckers vrou: De Joncker seyt.

EEn exercitioens des Jechtens vallit mi te swoor, ick verfoey 't leven (venten,
Vondem gestodigen joger on recommandier das de jonge
Krijn toe, du sie eyn mol wa sundt do voor swie venten,
Mijn grouwelt sijndt Maanders, on wen ich dat wust,
Soo sol ich spancieren goon, ond nemen mir lust,
Wat zijn 't voor gesellen Crijn hie her du loer. (de Boer.
Krijn. d'Een is Meester Bartelt je Neef, en d'aer is Teeuwis
Ionc. O keyn mangel, 'k wert toe en goon 't seyn hupsche
Ponsoer mon Cosin, we sten y wie' swey dwosen, (bosen,
Wet mangelt dijn Teeuwis, woor vom gen y niet in hous?
Theeuw. In huys gaen Heerschap, ja ick mocht de Droes,
Ick koom hier thus met ien Wagen Houts,
En om wat krom-hout dat daer in is gedwouts,
Is Juffer so versteurt datseme Ros noch Wagen wil geven,
Dunkje dat wel reen, ofwe de saek nu aen men Heer bleven
En dat het die nou selver maeckt so alst hoort, ('t woort
Hadmen Heer niet ghekomen, soo sou Miester Bartelt
By me Vrou voor mijn hebben gedaen. (ontslaen?
Ionk, Keyn mangel Teeuwis, keyn mangel. *The.* Sel jese dan
Ionk. Io warlich inder yl, Kryn saget dyn Vrou datse in stunt
Hy by me cueme, mey y datse dijn Rosse wil holden?
Theeuw. Ia so hadset gemunt.
Ionck. Neyn meynder zielen, do toe isse jo tho vroom.
M. Bartel. Dat seg ick oock al, se doetet om hem een schroom
En een angst an te jagen, en om wat met hem te druylen.
Ionck. Ia wisselijck, wat sunt de Boeren hie voor uylen.

Iuffrou komt uyt, en seyt.

Wat segje van die schelm, welkom mijn harts lieve Ioncker
Bonjoer mijn Cousijn, wel Teeuwis 't wort immers al don-
Benje noch niet na huys, wat komje hier noch vragen? (ker
Theeuw. Ey, ey Iuffer, geeft me me Ros en me Wagen,
'k Selje inde are week voor 't kromhout regt hout brengen

Iuff. Dese reys mag iket doen, dan 'k selt niet meer gehengen,
Iou krom-hout t'ontfangen, dat heb ick voor-genomen.
T. *'t Kromhout brant so wel alst recht, alst by de vier kan komen.*
Laetje aers niet wijs maecken, myn waer is goet,
Ie sellet je noch beklagen, dat jyer niet meer van op doet,
Voorseecker gaje op ien aer Iaer al weer an. (van,
Ion. Io warich Teeuwis dijn Holt is goet, wy wollen do me
Du bist den olden knecht, u wette hoet heurt.
Th. Ia me Iuffer weet het oock wel, maer 't is nu heur beurt
Datse me wat neemt te quellen, maer komtet iens slaeghs,
'k Selme niet staen of ick mal was, 'k leer nou wel Haeghs,
By gat me Ioncker jy bint noch ien elen Baes,
Daer veur sel ickje iens gaen bestellen ien excellente Haes,
Ie sout iens uyt-komen, se houwen by onsent mit hoopen.
Maer toch 't wordt tijdt dat ick na huys toe ga loopen,
Eerme de nacht bevalt, dus allegaer genavent,
En ick wenschje allegaer een vrolijcke vastel-avont,
Meester Bartelt ien woortje, *Calie la bocca* seyt Ian.
Hebt daer gien sorgh voor, wat binje veur een Man. (lien,
Th. Hoort, hebje niet ien halve gulden, of ien ding voor me te
Ie hebt me Tas, en ick en heb niet ien penningh aen gelt.
M. Ba. Ick sal sien. *Th*. As ick wegh ga, sel ick je komen ge-
ven de hangt, (pangt.
Dutether dan met ien abelheydt in, je hebt toch me Tas te
Krijn komt en seyt.
Heerschap 'k heb Teeuwes en Wagen en paerden die hier
Al weer gereet geset, gelyk jy terstont bevalt. (warẽ gestalt
Ionk. Dat's goor wol, du bist mit eyn recht-schaffen gesel,
Go hen Teeuwis en doe dus als jy plege. *The*. Dat beloof
ikje dat ick sel,
Ie bent byget ien openborstig mens, 'k meen u men Heer,
Iy Iuffer so as je dat krom-hout bevalt, so koopt me krom-
hout weer.
Iuff. 't Is wel Teeuwis, je maeckt ons hier al vry wat spoocks,
Maeckje om de Wagen en Paerden seker so veel roocks
Datje Bartelt Neef daerom al herwaert jaeght,
'k Hadjese wel gegeven hadjer maer iens om gevraeght,

Wat maeckt ons dese Reeckel hier geraes, dese soete vaer,
Een Boer maeckt meer spuls as tien steeluy op me kaer,
Dat blykt hier wel, want van dees iene Boer woelt het spel.
Th. Niet waer Juffer, en die wat kryght die voeltet wel,
Je bent noch al blyt toe, as de rasende Boeren wat komen brengen. (gehengen,
Iuf. Nou maecktje van hier, wy mogen jou geraes hier niet
Je bent ien potboef, en ien doortrapte loose Boer.
Th. Weetje wat jy bint Iuffer, ien vuyle loose Hoer.
Hadieu Meester Bartelt, hadieu Iuffer, hadieu men Heer,
Hadieu allegaer. *De Boer gaet in, Ioncker seyt.*
Adieu Teeuwis, adieu Compeer. (hoop.
M. Ba. Ist Compeer, Cousyn, of geefje em dat toe op den
Ion. Neen't is Compeer, Cousyn, ik hiel syn leste kint te doop.
M. Bart. Tous les gentils hommes sont Cosins, toute moines
Tous les vilains & moynes sont Comperes, (freres,
Dat hebben de Francoysen gemeenlyck in den mont.
Adieu myn Cosyn. *Ionck*. Wo toe so balt. *M. Ba*. Maer ick moet terstont
Op ien comparicy wesen, by eenige luyden van staet,
Salvete ergo. *Iuf*. Tot weersiens toe, 'k wensch dat het u
Wy willen u niet verlaten, terwyl 't nu u uur is. (wel gaet,
Ionck. Plus valet stemp sluris quam tota sciencia Iuris.
Desse Keerels seynt eyling heym doet was mit fressen is to slichten, (richten,
Wen ich eyn Soon had, er sol mynder zielen studieren im
Sy gaen gelyckelyck binnen, Keesjen komt uyt, en seyt.
Hier koom ick voor me Ionkers deur sie ick aers wel,
Iaeck seecker, nu hoop ick ommers dat ick sel
By me Vaertgien komen, dieme in alle hoecken
En Winckels van de Stadt het loopen soecken,
O lieve tyt hoe bang heb ick geweest, en in watten getreur,
Ke daer sie ick wel te pas me Iuffer veur de deur,
Die sel ick gaen vragen, offer men Vaertgien noch is.
Iuffer is me Vaer hier? *Iof*. Neen hy Keesjen, maer ik gis,
Dat jem an onse achterpoort mogelijk noch selt sien.
Keesj. Genacht dan Iuffer. *Iof*. Hoort Keesjen hoort, segje vaertjen met ien

Dat Iuffer seyt datje altemet iens om heur sout denken,
En dat jer dat brengen sout, dat jer belooft hebt te schenken. (me Vaer sijn leven
Keesj. Wel, maer ik heb me moer wel hooren seggen, dat
Hondert mael meer belooft het, as hy macht het te geven.
Iuf. Soo, heb ick dan anje Vaer hoor ick wel gien heul.
Keesj. Neen je, hy geeft niet, dats in beyde handen even veul.
Iuf. 't Is wel dan snappertjen, seghje vaertje genacht, doetje bootschap te degen.
Keesj. 'k Selt welt doen Iufter, genacht van synent wegen.
Iuf. Ick bin daer wel dapper deur gestreken van ien Boer,
Maer misschelyck wat bloet dat icker weer iens me loer,
Die 'k dese streek in de rechte breng, nou 't selme wel heugen, (geluck teugen,
'k Mach dencken daer is gien ongeluck, of daer is ien

De derde uytkomst, van 't Vijfde deel, is Ian Soetelaer, *Meester* Bartel, *een* Rederijcker, *en twee* Sangers.

Ian Soetelaer *alleen sijnde, seyt*.

DAer sel ien koopgien an wesen, want gelt ist dat haer schort, (noch wat te kort,
'k Heb altydt hondert gulden me nomen, en koom ick
Dat sel icker wel sennen, want ick en gehengh niet
Datse men yemant ontsnapt, ick gaje van de krengh niet,
Want 't is reen dat elck syn neerstigheyt doet,
Om wat te winnen, en op dit half gestoolen goet
Ist beste profyt, daerom loopender soo veel na ruycken,
Dieder byget soo graegh op binnen, als ien wou op ien kuy-
En op dese koop is voorseker ien sentjen winst, (ken,
Altijdt ien derdendeel, dat is het alderminst,
Paerdetuysschers wetent in de Werelt gien grover boeven,
Dan ik moest wel letten op bollen, gallen, spatten, en overhoeven, (gewent alle gaer te liegen,
Al synser niet, 'k moet het evenwel seggen, want wy syn
Want de Roskam is soo eel, hy sou syn eygen Vaer bedriegen, (en mient alwaerts dat,
We sellender genoegh toe seggen, en komter dan ien bloet

Die wort dan soo louter bedroelt, songer aersgat,
En koopt door anprysen ien peert dat al te duur te geef,, is,
Maer ick hoor dat deuse Iuffer al ien arge teef,, is,
En datse alsoo wel een boef ken as ien boef heur.

Meester Bartelt komt met eenige andere uyt, Ian Soetelaer haer siende, seyt voort.

Holla, wat braetvogels komen ginder alree voor de deur,
't Is Monseur Roemen, en d'aer Geenlandt, die vogel is soo dartel,
Kijck hier, de derde is ien Advocaet Miester Bartel,
Dese luy bennen allegaer harigh, hier komt de Roskam by me kaer. (kom jy allegaer?

M Ba. *Bonne vie Messieurs, bonne vie.* **I. Soet.** Wel van waer

M. Bartel. Wy komen van ien avontuertjen. **I. Soet.** En ick souder garen om uyt,
Tot me Joncker van Grevelinckhuysen is rechtevoort buyt
En groot profyt voor my te halē, so'k versta door de meyt,
Want de Juffer hetse tot onsent gesonden, en me geseyt,
Dat ick daer iens sou komen, want se had twee goe Paerden op stal, (vermal
Diese garen verkoopen sou, en dat's ien dingh daer an ick
Al wat ick in de werelt heb, maer hier meen ick is profijt.

M. Bart. Je komt al te laet. **Ian Soet.** Al te laet.

M. Bart. Ia te laet. **Ian Soetel** Dat waer spijt,
Of geck je met me, 'k weet datser terstont noch waren.

M. Ba. Dat's waer, maer se is so nu met dese paerden gevaren,
'k Sta 't hier vast tegen dese Priesters en vertel:
Huyenochtent komter ien Boer soo ien fijn gesel,
Met ien wagen houts, en de Iuffer is soo wat goet soens,
En den Huysman soo 't scheen lusten oock wel wat groens,
Wat wil ick je veel seggen. **Ian Soet.** Houtet niet verholen.

M. Bart. *Vn bon entendeur ne faut qui un demiparole.*

I. Soet. Hoe na kregense in me kaer soo wat behagen?

M. Bart. Soo ist, en quyt was den Boer daer me sijn Ros en Wagen.

I. Soet. Dat is de rechte slagh, dat hiet loeren,
Soo moet mese schueren die besuckte Boeren,
Dat's me lief seker dat de Juffer soo veul verstant,, het,

Datse

Datſe de Boer ſijn Ros en Wagen daer voor te pant,, het,
Die ſel icker nou gaen koopen of, om ien appel om ien leur.
M. Bart. Vriendt den Boer iſſer al me deur,
Den reeckel had rou koop, hy deed hem releveren,
Trouwen by 't Hof niet, maer met ſelf te practiſeren,
Een looſe vont, en die ſoo abel als ik noch oyt heb gehoort.
I. Soetel. Wat deed hy toch? M. *Bart.* Hy bleef ſitten voor de Juffers poort,
En verwachteme Joncker die uyt was ter jacht,
En tegen die, doe hy t'huys quam deed hy ſijn klacht,
En bedacht ien logen, en ſeyde de Iuffer ſyn Ros en Wagen hiel (viel,
Om dat het hout ſoo wat krom, ſlim, en niet hiel recht en
De Ionker dat ſoo ien goet ſlodder is, dee dat heel vreemt,
En ſeyd tegen de Iuffer ten is geen reen datje daerom ſyn Wagen neemt, (op de Wagen leggen,
Hy macht verbeteren, en op ien aer tyd wat meerder houts
Daer ſtont de Iuffer en keeck by haer neus, en dorſt niet ſeggen,
De Boer liechtet, ick hebber voor by hem geſlapen.
I. Soet. Wel dat is ſeker noch een quartier aen me Ionckers Wapen,
Wat ſchelm is dat, 'k hoorde ſulcx noyt myn leven.
M. *Bart* Soo iſter gegaen, ſe moſt den Boer ſen Ros en Wagen geven. (ge ſaeck.
I. Soet. Peſtilency meeſter Bartel, dat is voor myn ien warri-
M. Bartel. Ia vriendt den Boer iſſer al me deur, hy hiel geen marrige ſpraeck, (klagen,
Dan ick, alſoo hy myn ſyn ongeluck eerſt hadt komen
Heb voor de borſten allegaer noch ſorgh gedragen,
Want ick volghde den boer dicht van voor de Ionckers deur, (Procureur,
En ick dreyghde hem met de ſaeck te openbaren aende
Waer over hy wacker te beurs teegh, alſo 't ſyn vermoen,, was,
Dat het my aers nergens dan om gelt te doen,, was,
En terwyl hy vaſt doende was en ſyn ſchat over ſach,

Siet,

Siet, ſoo komt me Joncker van Grevelinckhouſen op het
En om dat die niet arghs en ſou vermoen, (ſlach,
Wat wy twee daer met malkander hadden te doen,
En om dat het doen om gelt te tellen qualijck quam te pas,
Gaf hy me van ter ſyden in men hangt, ſijn riem en ſijn Tas
Die ick hier onder myn tabbert dus langh heb bewaert.

I. *Soetel.* Dat hebje waerachtigh noch excelent geklaert,
Dats weer ien dingh dat hiel na me ſin,, is,
Luſtich ant tellen, en ſien we wat daer in,, is.

M. *Bartel.* Se weeght al mooy. **I.** *Soet.* Alſſe doet, iſt gout
't wil verbrangt hoopen.

M. *Ba.* 't Is wat het is we ſellen om 't gelt geen langt koopen.

I. *Soetel.* Voor al niet, maer by gants vyf menten, (ten,
We moſtent van avont met mekaer gaen leggen op lijfren-

M. *Ba.* Nou luſtig ant tellen, maer mekaer te verklicken,, niet.

Ian Soetelder ſiet watter in is, en ſeyt.

De duyvel haelt hem in een leere ſack, ſoo ontvallen hem de
Ja ſietme vry an, 't binne maer ſtientgens, (ſticken,, niet.
O bloet! wat binnewe ook een diel lieven Heers vrientgens
Datwe ons dus allegaer van een Boer laten bedriegen:
Hoe fix hadje dat M. Bartelt, as ern hant vol vliegen.
Is dat gelt? *M. Bart.* 't Is dat ick niet ſeggen en wil, ick bin

I. *Soet.* Wel wat dunckje, dats een hayr in je neus, (ſo beus.
Ja wel hier ſtaenwe vaſt en kijcken malkander maer aen,
En vernement de boeven ſoo zynwer noch veel quae'r aen,
Se willen ons ribſacken: dit is te grof.

M. *Bart.* 'k Sette me voeten me leven niet meer op het Hof,
Soo 't gerucht onder de man quam: maer ick trock uyt den
Haegh.

Ian Soetelaer haelt een tafelboeck voort, ende ſeyt.

Laet ſien ick moet dit teeckenen, 't is van daegh
Den vierden February, by Lichtmis ſel ick 't onthouwen.

M. *Bartel.* We moſtent niet luyt roepen, maer ſlaent in de
beſte vouwen.
Nou Meſſieurs, al het den Boer ons geſpeelt deſe part,
Daerom niet te treuren, gaen we drincken de ſwarigheyt
van 't hart.

Kom,

Kom, kom Ros-kam, gaewe daerse ons eens schencken.
I. Soet. Ten mach mijn niet beuren.
M. *Bart.* Dat ken ick wel dencken:
Had het maer wynkoop geweest op den Boer sijn Tas.
I. Soet. Alst vry lach is komtet myn altydt wel te pas:
Daerom alsje een dofjen weet, ontbietme, 'k seltme laten
beuren.

M. *Bartelt gaet binnen, Ian Soetelaer blijft alleen buyten, ende seyt:*

(leuren,
O bloet, dit is te schoon, sou ick dit swygen, neen, neen,
So haer te laten mompen van een Boer, van een Dycker:
Siet daer gae ickje tyen terstont na een Rederycker,
Diemeder een Lietjen of maeckt voor een paer blancken,
Hier woonter een, as ick een dubbeltgen geef, sal hy me
't Is sulcken Geest, hy seltme aerdigh dichten, (bedanken,
't Is een van de principaelste, die de Haeghsche Kamer
'k Selder aen kloppen, en vertrecken hem dit stik. (stichten,

Ian Soetelaer klopt, de Rederijcker seyt, binnen zijnde, aldus.

Wie klopt daer? *Ian Soet.* Doet op al vrient maer ick:
Knap as een man doet op, hier is gelt voor je te winnen.

Rederijcker komt en seyt.

Hoo eelen Baes, benje daer, wel Ros-kam kom binnen:
Komt: wat hebje te seggẽ, dit buyten deur staen verdrietge.
I. S. Niet, niet, je moet me terstont gaen maecken een lietge,
Van een pots, die'er gebeurt is van een Joffer en een Boer.
Red. Mit een veegh, seght maer hoe de Joffer met hem voer,
Terstont sal ickje gaen setten de saeck in 't dicht,
Maer laet ons in huys gaen uyt het volcx gesicht,
Op datse niet vermoen uyt wiens koker dat het komt.

Twee Iongens komen uyt vermomt, met een Rommelpot en een blaes aen een stock: den Redenrijcker haer siende, seyt:

Wel te pas komen hier een deel Vastel-avonts Sangers ver-
Die mochjet laten singen voor wat nieus op straet: (momt,
Doet toe de deur, en seghtme hoe 't sproockje gaet.

Dese twee Iongens komen spelen op Rommelpot en Snaer, en singen voor eenige deuren.

Geeft my een Pan-koeck uyt de pan, ho man ho;

En

En soo voort. Ian Soetelaer komt daer na uyt met het lietgen in de handt, ende seyt daer in siende, aldus :

Aerdig byget, terstont most dit door de heele stad,, wesen,
Ionge, Ionge, hoort wat, kenje wel wat,, lesen,
'k Heb hier een nieu lietge, dat sou ickje geven.
Iong. Ia'k Manetgen ist aers wat perfeckt geschreven.
I. Soetel. Kyck een reys, 't is hiel moy, maer kenje wel singen?
Iong. Souwe niet singen konnen, dat benne me dingen,
Me maet dierf singen tegens yemant om prys.
I. Soetel. Ia maer Iongen dit is al een nieuwe drollige wys:
'k Selfe wel iens nueryen, singh jyse dan naer.

Ian Soetelaer begint de wys van't lietge te neurien: de Ionge seyt :

He, die wys kon me maet wel over een jaer,
Ey mannetgen geefje ons dat lietgen we weten je danck.
I. Soet. Ik geefje 't lietgen, en hou daer elck noch een blank,
Gaet singen terstont voor de deur vande Ionker,
Ick selje hier blyven staen wachten in 't doncker,
En hooren je singen, ast uyt is komt dan weer by me.
Iong. Wy sellent je wel lustich gaen klaren sonder lyme.

Ian Soetelaer gaet wat aen d'een syde, de jongers gaen voor de deur vanden Ioncker en beginnen te singhen.

EEn boerman had een domme sin,
Daer op schafte hy sijn gewin,
Het voer een boer uyt weye,
Hy brocht sijn Heer een voeder hoy,
Syn vrou de koele meye.
De boerman op de hove tradt,
De vrou op hooger tinnen lach,
Sy lach op hooger saele,
Mocht ick een korten wijl by u sijn,
Ick gaf mijn ros mijn wagen.
De vrou de reden soo haest vernam,
Sy liet den boerman komen an,
Soo heymelijck en stille,
In een kleyn duyster kamerkijn,

Daer

Daer deede sy twee haer wille.
Doen hy sijn willetgen hadde gedaen,
Den boer most vande kamer gaen,
En hy bestont te klagen,
Ick segh dat het een als het ander is,
Mijn rouwt mijn ros, mijn wagen.
De Heer quam van der jacht ghereen,
Hy hoorde den Boerman klagen seer,
Hy hoorde den boerman klagen,
Ghy seght dat het een als het ander is,
De waerheyt wilt mijn ghewagen.
Den boer had haest een loogen bedocht,
Ick had een voederken houts gebrocht,
Daer was een krom hout onder,
Ick segh dat het krom alst rechte brandt,
Alst by de vyer kan komen.
Hierom was u vrou op mijn soo gram,
Dat zy mijn ros mijn wagen nam,
Om sulcke kleyne schulde,
Ick bid u lieve Heere mijn,
Verwerft mijn u vrou haer gulde.
De Heer ginck voor sijn vrouwe staen,
Wat heeft u den schamelen boer gedaen,
Schaemt ghy u niet de sonde,
Geeft hem sijn ros sijn wagen weer,
Laet hem varen tot sijn kinderen.
Rijt heene rijt heene goet boerman mijn,
Het eerste sal u vergeven zijn,
Rijt heene dijnder straten,
En komt soo weder als ghy meucht,
Brenght ons dat kromhoudt vaeeke.
Den boerman over der heyde reedt,
Hy hief op en sanck een liedt,
Hy sanck met luyder keele,
Ick heb mijn kromhout wel verkoft,
En al tot mijne wille.

't Liedt-

de Vries 22!

't Liedtgen uyt sijnde, komt Ian Soetelaer voor den dagh, ende seydt, als volght.

Wat seghje vande lecker, dat was de rechte slagh,
Hoort sulcken pots seecker niet te komen voor den dagh,
Al waer 't me selven gebeurt 'k sout niet kennen heelen,
Neen ick seecker, al soudender de Rederyckers een spul of speelen,
Want 't is recht een ding om 't volck te vertoonen,
Daer in men gewaer werdt hoe die rabauwery syn selfs kan loonen,
En dat die die een ander meent te bedriegen door syn list.
Van die hy meent te bedriegen, bedrogen werdt eer hy 't gist.

Tegen de Sangers seydt Ian Soetelaer, nu voort aldus.

As een man gauw ewegh eer dattet de luy mercken,
Maer past datje morgen om dees tijdt hier weer bent by de wercken.

In juria ulciscenda oblivione fecit

S. COSTER.